

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 11 КВІТНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 15 VOL. CX FRIDAY, APRIL 11, 2003 No. 15

Зі світлим святом Воскресіння Христового!

„Христос, надія наша, воскрес!"

Пасхальне Послання Єпископа Стемфордської епархії Української Католицької Церкви Василя

Мир і радість Воскреслого Спасителя нехай буде з вами!

Христос Воскрес!

Мої дорогі брати і сестри у Воскреслому Господі!

Ранком у першу Пасху засмучені жінки прийшли намастити тіло Ісуса і почули неймовірні слова ангела: „Чому шукаєте живого між мертвими? Його нема тут: Він воскрес" (Лк. 24:5-6).

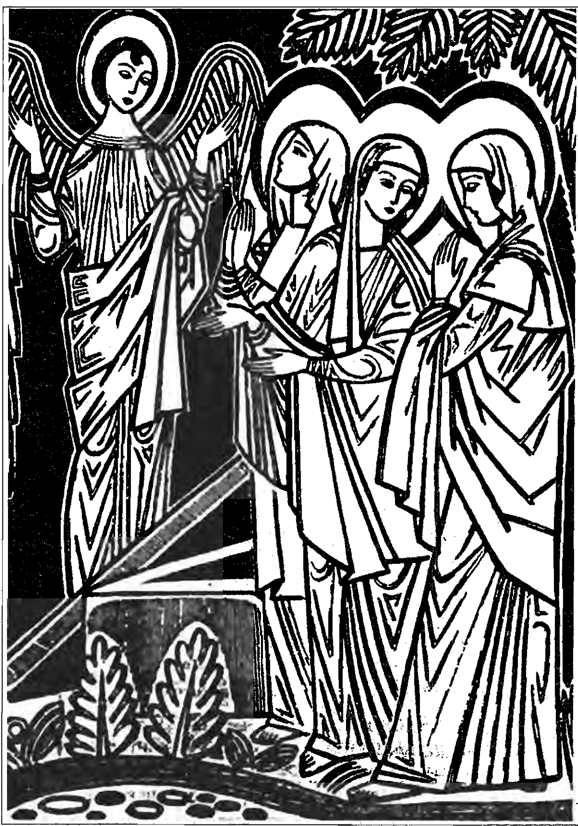
Що за чудова „Добра Новина"! Довіра Ісуса до свого Отця була винагороджена екстатичною пасхальною перемогою.

Пасха – це час великої радости. Христос, надія наша, Воскрес! Уявіть собі радість апостолів, жінок, учнів і Марії, Його Матері! Всі вони готові оспівувати Його славу і проповідувати Його вістку відкуплення і спасіння.

Ми є дітьми Божими. Сьогодні ця перемога може стати нашою перемогою, якщо ми з вірою приймемо цю пасхальну подію – Ісуса, що воскрес із мертвих задля вас і задля мене. Таким чином, ми братимемо участь у цьому таїнстві цілим нашим життям. Бог приходить у наше життя через воскреслого Ісуса. Він формує наше майбутнє. Він дбає про нас, любить нас, оздоровляє нас і скріплює, подорожує разом з нами шляхами нашого життя.

У час Пасхи маємо відповісти самі собі, чи хочемо ми жити у Воскреслому Христі, чи ні. Життя, радість і мир Пасхи належатиме нам, коли про це проситимемо. Просімо сьогодні Бога, щоб Він допоміг при-

(Закінчення на стор. 5)

Мал.: Мирон Левицький

Ми віруємо у Воскреслого Христа

Великоднє послання Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства

Дорогі брати та сестри! Любі друзі в Україні та в діяспорі! Всеукраїнське Євангельсько-Баптистське Братство щиро вітає Вас зі славним святом Воскресіння нашого Господа Ісуса Христа.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Світле Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа є одним з найяскравіших проявів Божої сили і всемогутности в історії людства. Святкуючи радісно і врочисто Христову перемогу над смертю, ми прославляємо незмірну Божу любов, бо у радості Воскресіння Христового переживаємо і радість Воскресіння нашого, що настане у визначений Богом час.

Правда Святого Письма: „Та тепер Христос Воскрес із мертвих, – первісток серед спочилих" – саме означає, що Воскреслий Господь дав усім тим, хто вірує в Нього, завдаток Воскресіння та життя вічного.

Ми віруємо у Воскреслого Христа і в наше особисте та світове безсмертя. У нашому житті, творчості та відході з цієї землі ми бачимо ясну мету, бо по смерті ми знову воскреснемо для нового й вічного життя.

Всесвіт – це відблиск ідеї загального Воскресіння. Усе в цьому світі розвивається і приходить до свого кінця. День змінюється ніччю. Людина народжується і вмирає. Історичне колесо смерти і воскресіння обертається у світі і в житті. Що це? Випадок? Чи до законів органічного і неорганічного світу вкладено вічний закон Воскресіння? Так, це ідеї, атоми, закони, що відображають Провидіння Боже та Премудрість Його в світі. І над усім цим стоїть величний і божественний закон Воскресіння

(Закінчення на стор. 5)

Перемога в Іраку - близька

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Три тижні воєнних дій в Іраку вказують, що шлях до остаточної перемоги акції „Свобода Іракові" вимагатиме ще дальших жертв, багатьох зусиль, а зокрема терпеливости. Командування військових з'єднань бійців коаліції твердить, що все проходить згідно з пляном, а то й швидше, і наступ та боротьба за Багдад, його облога і така ж доля інших міст на полудні та півночі країни підтверджує це.

Американські збройні сили з повітря і на землі продовжують атакувати визначені об'єкти в Багдаді, бомбардуючи державні урядові будинки, нищать іракські танки та свобідно просуваються окремими частинами міста. 7 квітня почався остаточний наступ на столицю Іраку, а до 9 квітня майже все місто було окружено американськими військами. Сили коаліції не відчули майже ніякого опору від військ С. Гусейна, а у різних містах, включно з Багдадом, населення Іраку почало вітати американських і британських військовиків. Увечорі 8 квітня американські літаки розбомбили урядовий будинок у Багдаді, де нібито перебував С. Гусейн і його сини. Покищо невідомо, чи загинув С. Гусейн. День раніше двоюрідний брат С. Гусейна знаний як „Хемічний Алі", один з головних дорадників С. Гусейна, загинув від бомби у своїй хаті у Басрі. У битві на вулицях центрального Багдаду американський танк обстріляв готель „Палестина" де перебували багато чужоземних журналістів. Внаслідок обстрілу загинули два фотооператори – українець і еспанець, трьох інших поранено. В окремому випадку загинув йорданський репортер арабського телеканалу „Ал Джазіра" – коли в його багдадські приміщення вцілила ракета. Незважаючи на всі воєнні зусилля, американське командування не має певности стосовно долі Садама Гусейна та його двох синів.

(Закінчення на стор. 4)

Нафта і політика

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – 3 квітня київська газета „День" опублікувала статтю Карлоса Паскуаля, Дітмара Штюдемана і Марека Зюлковського – послів Сполучених Штатів Америки, Німеччини і Польщі в Україні. Цей рідкісний за своїм характером документ виходить за межі дипломатичної діяльности, оскільки стосується виключно внутрішнього питання України – її енергетичної проблеми. Легко можна припустити, що заініцював цю публікацію саме американський Посол – як глибоко порядна і справедлива людина, він щиро переймається українськими справами і дуже хоче бачити Україну в колі економічно сильних демократичних країн. Це бажання підкреслене і в даному тексті:„Чому ми, чужоземці, пишемо цю стататю? Відповідь проста. Ми хочемо, щоб Україна успішно інтегрувалася до евроатлантичної спільноти і европейських ринків". Далі йде мова про ситуацію довкола українського нафтопроводу Одеса – Броди.

Щоб наші читачі легше увійшли в цю тему, нагадаємо одну підставову річ: українську зовнішню політику визначає економіка, а вона, в свою чергу, на 35 відсотків залежить від російських енергоносіїв. Українське національно-демократичне середовище давно хоче позбутися цієї залежности, бо вона дає Росії можливість політично тиснути на Україну. Такий тиск був відверто застосований у випадку ядерного роззброєння України, поділу Чорноморської фльоти, в питанні боргів колишнього СРСР. У висліді московського тиску Л. Кучма звільнив міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка – політика західної орієнтації. Саме після відомої зустрічі українського і російського президентів у Дніпропетровську в лютому 2001 року, коли було прийнято рішення про об'єднання енергосистем цих двох країн, потрапляє за ґрати Юлія Тимошенко, яка особисто багато зробила для унезалежнення

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

А. Зленко і В. Хорошковський виступили проти ініціятив Кучми-Путіна-Лукашенка-Назарбаєва

КИЇВ. – Формування єдиного економічного простору країн СНД не повинно суперечити курсові України на евроінтеґрацію, перешкоджати її якнайшвидшому вступові до СОТ. Таку спільну позицію вироблено на засіданні координаційної ради Міністерства економіки і Міністерства закордонних справ 5 квітня. „Червоною межею, яку не можна переходити при переговорах про єдиний економічний простір, є суверенітет України, право самостійно визначати власну політику“, – підкреслив на засіданні міністер економіки Валерій Хорошковський. Учасники ради відзначали, що першочерговими завданнями України є якнайшвидший вступ до СОТ, а зупинка або затягування переговорного процесу буде свідчити про припинення ринкових реформ в Україні. „Про відкликання або узгодження з іншою країною вже підписаних двосторонніх протоколів із країнами-членами СОТ не може бути і мови, – підкреслив В. Хорошковський. – Якнайшвидший вступ до СОТ – це державна стратегія“. Домовлености, досягнуті в результаті засідання, запропоновано покласти в основу директив української делеґації, яка візьме участь у переговорах щодо формування єдиного економічного простору. 23 лютого президенти В. Путін, Л. Кучма, О. Лукашенко й Н. Назарбаєв домовилися створити нове об'єднання – Організацію реґіональної інтеграції, яка повинна функціонувати на базі „Єдиного економічного простору“.

„Конкурс“ проєктів пам'ятника митрополитові П. Могилі

КИЇВ. – 3 квітня відкрився „конкурс“ проєктів пам'ятника митрополиті Петрові Могилі, повідомляє сайт Української Православної Церкви Московського патріярхату. На конкурс, який проходить у ґалерії управління охорони пам'ятників історії, культури и історичного середовища і триватиме до 11 квітня, представлено вісім проєктів. Збільшена копія одного з них, який виявиться переможцем, буде встановлена наступного року на Контрактовій площі біля Києво-Могилянської академії. Особливістю цього конкурсу є його анонімність. Переможця буде визначено також таємним голосуванням журі.

Чергова фальшивка „від Ющенка“ з'явилася вже на Київщині

КИЇВ. – У Васильківському районі Київської области 7 квітня з'явилася чергова листівка, спрямована на дискредитацію Віктора Ющенка та блькоу „Наша Україна“. Це повідомила у прес-службі Української народної партії з посиланням на голову Васильківської організації Української Народної Партії Леоніда Ковальчука. За його словами, „листівка виготовлена на якісному папері, а над текстом, який розпочинається словами: „Відкритий лист моїм виборцям. Мої дорогі маленькі хлібороби!“, – портрет Віктора Ющенка на тлі прапора США“. У листівці В.Ющенко нібито обіцяє, ставши Президентом, роздати землю фармерам. Ніяких вихідних даних на листівці немає, – зазначив Л. Ковальчук.

Апеляційний суд не дозволив звільнити Л. Козаченка

КИЇВ. – Апеляційний суд Києва повідомив 7 квітня про те, що не задовольнив апеляційну скаргу адвокатів колишнього віце-прем`єр-міністра Леоніда Козаченка на рішення Печерського місцевого суду столиці про утримання Л. Козаченка під вартою на період проведення досудового слідства. Українська опозиція називає справу Л. Козаченка зфабрикованою. 7 квітня Генеральна прокуратура України пред'явила ще одне звинування – за отримання хабара в особливо великих розмірах, повідомив адвокат обвинуваченого Ігор Усенко. За його словами, звинувачення пред'явлено 5 квітня. Л. Козаченко за цим звинуваченням, як і за іншими, винним себе не визнає. І. Усенко повідомив, що його підзахисний звинувачується в отриманні акцій на суму близько півтора мільйона гривень від двох чужоземних компаній. Л. Козаченко отримав ці акції як подарунок у 2000 році, перебуваючи на посаді генерального директора СП ЗАТ „Украгробізнес“,– сказав адвокат.

В. Черномирдін турбується працею керівництва України

КИЇВ. – Послові Росії в Україні Вікторові Черномирдінові важко зрозуміти, чому українське керівництво не пояснює статус України в коаліції з негайного роззброєння Іраку. Про це він сказав 4 квітня в інтерв'ю у Києві. „Чому навколо цього такий ореол дискусії, і все з неґативним відтінком. Мені навіть важко це зрозуміти. Часом мені важко зрозуміти, чому не пояснює керівництво до путтія, що ж відбувається“. В.Черномирдін підтвердив, що він не чув від керівництва України, що Україна приєдналася до антиіракської коаліції. „Такої заяви я не читав, такої заяви не було“, – сказав він. При цьому російський посол зазначив, що український батальйон РХБ-захисту надісланий до Кувейту з гуманітарною акцією. Нагадаємо, що Президент Дж. Буш у своєму виступі 26 березня сказав, що ті країни, котрі входять в антиіракську коаліцію не обов'язково займатимуться військовою діяльністю, але це коло також включає ті країни, котрі готові доставляти технічну і гуманітарну допомогу,

Україна закликає вшанувати пам'ять жертв голодомору

ЖЕНЕВА. – Виступаючи 3 квітня у Женевському Палаці Націй на відкритті 59-ої сесії Комісії ООН з прав людини, голова делеґації України, державний секретар Міністерства закордонних справ Володимир Єльченко закликав міжнародну спільноту вшанувати пам'ять жертв штучного голодомору в Україні, який 70 років тому забрав життя понад семи мільйонів українців, увійшовши в сучасну історію одним з найстрашніших злочинів колишнього тоталітарного режиму проти українського народу. „Необхідно зробити все належне, у тому числі в рамках ООН, для того, щоб люди в усьому світі дізналися правду про цей жахливий акт геноциду, – заявив Державний секретар МЗС, – це стане не лише пам'яттю жертвам, а й запорукою неповторення подібного“.

Л. Кучма відвідує Середню Азію

КИЇВ. – Президент України Л. Кучма 8 квітня розпочав візиту до Середньої Азії. Він відвідав спочатку Таджикистан, а пізніше Киргизстан та Узбекистан і в якості голови СНД вів переговори про створення зони вільної торгівлі у межах Співдружности Незалежних Держав. Він також підписав двосторонні угоди із Таджикистаном з приводу співпраці у правоохоронній галузі, галузі фінансів, освіти та охорони здоров'я.

Всеукраїнський фестиваль "Червона Рута-2003"

ОДЕСА. – Всеукраїнський фестиваль „Червона Рута 2003“ триватиме з 21 по 31 травня в Одесі. Змагання відбуватимуться в Театрі Комедії, а ґаля-концерт на одеському Куликовому Полі. Буде і традиційний столичний підсумковий концерт: кияни зможуть побачити переможців фестивалю 29 червня на Европейській площі. Вже зформована Суддівська рада, яка буде оцінювати виступи молодих виконавців, і до неї зокрема увійшли Народний артист України Тарас Петриненко та генеральний директор СП „Комора“ Олег Репецький; Джон Орисик, канадець українського походження і відомий у джазових колах діяч. Молодші за віком, 14-15 літні тепер є найбільш прогресивними за музичними поглядами, тому „Червона Рута- 2003“ розраховує саме на це покоління.

Урочисті святкування у Львові

ЛЬВІВ. – У Львові відбулися 3 квітня урочистості з нагоди 13-ої річниці підняття синьо-жовтого прапора над міською Ратушею. Третього квітня 1990 року Львів став першим обласним центром України, де був піднятий синьо-жовтий прапор. 13 років поспіль у цей день у Ратуші відбуваються урочисті збори з участю депутатів міської ради усіх демократичних скликань. Почесний громадянин Львова письменник Роман Іваничук у своєму виступі зазначив, що підняття національного прапора над львівською Ратушею – це первісток проголошення незалежности України і воскресіння держави.

Прем'єр-міністер України відвідав Лондон

КИЇВ. – Прем'єр-міністер України Віктор Янукович 2 квітня побував у Лондоні, де зустрічався з керівниками Европейського банку реконструкції і розвитку. 3 квітня він брав участь у засіданні Асамблеї жертводавців Чорнобильського фонду „Укриття“. Під час цього засідання сторони розглянули стан виконання робіт на об'єкті, обговорили перспективи і проблеми здійснення спільних програм на об'єкті „Укриття“ і з добудування бльоків на Рівненській і Хмельницькій АЕС, що компенсують закриту Україною Чорнобильську АЕС. В. Янукович також виступив перед Радою директорів Европейського банку реконструкції і розвитку і провів окрему зустріч із президентом банку Жаном Лем'єром. Під час візити український прем'єр підписав Програми співпраці України та ЕБРР на 2003-2004 роки.

Міжнародна допомога для захисту на Чорнобильській АЕС

ЧОРНОБИЛЬ. – Атомна електростанція одержить міжнародну допомогу для поліпшення фізичного захисту і спеціяльної безпеки на станції, повідомили в Інформаційному відділі ЧАЕС. Нові умови і напрямки діяльности Державного спеціялізованого підприємства „Чорнобильська АЕС“ вимагають вживання додаткових заходів захисту. Впродовж кількох днів фахівці з України та інших країн світу працювали в Києві і на Чорнобильській АЕС над розв'язанням цих питань. Насамперед, йдеться про надійний захист ядерних матеріялів і радіоактивних відходів, значна кількість яких зосереджена на промисловому майданчику станції. Раніше, завдяки міжнародній співпраці з посилення фізичного захисту і спеціяльної безпеки, модернізовано й істотно поліпшено систему захисту від несанкціонованого проникнення на територію станції й у технологічні приміщення бльоків.

Житомирський лікеро-горілчаний завод – один із найкращих у Европі

ЖИТОМИР. – Рішенням Міжнародного клюбу торгівлі у Парижі 2 квітня, Житомирський лікеро-горілчаний завод за високу якість продукції визнано одним із найкращих у Европі. 26 травня цього року у Парижі завод отримає нагороду нового тисячоліття – Золоту нагороду Европи „За якість“. Вручення відбуватиметься з участю представників дипломатичного корпусу, офіційних осіб, представників економічного та культурного сектору України. На заводі модернізовано цехи, відбувається переоснащення ліній, впроваджується у виробництво новітні технології горілчаної індустрії. Тож за рахунок цих чинників підприємство на чолі із генеральним директором В.Герцом досягло високих показників, зараз ведеться серійний випуск нових видів продукції.

Харківські танкобудівники покажуть усю свою продукцію

ХАРКІВ. – Провідні українські фірми бронетанкової галузі - „Завод ім. Малишева“ та „Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. Морозова“ візьмуть участь у міжнародній виставці озброєнь „LAD-2003“, яка з 22 по 25 квітня проходитиме в Ріо-де-Жанейро (Бразилія). Як повідомили 8 квітня представники обох підприємств, на виставці діятиме їхній спільний центр, де в реклямних книжечках і афішах буде представлений весь набір продукції. Це передусім, нові серійні бойові танки, бронетранспортер БТР-3Є, модернізовані зразки танків попередніх поколінь, а також важка машина піхоти.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Протягом двох днів квітня загинули двоє українських журналістів

Тарас Процюк

Впродовж двох днів Україна зазнала болючої втрати – загинули двоє надзвичайно здібних молодих журналістів з числа тих, які визначають рівень сучасної української журналістики. Причини їхньої смерти були різними і можуть видатися трагічним збігом обставин, але важко не зауважити, що професійна діяльність українських журналістів постійно наражає їх на ризикування життям. Список полеглих за тих чи інших обставин журналістів зростає...

Ми подаємо спомини колеґ-журалістів про Тараса Процюка і Олександра Кривенка.

Олександер Кривенко

БАГДАД, Ірак. – Під час обстрілу готелю „Палестина" у центрі Багдаду 8 квітня було поранено чотирьох співробітників міжнародного інформаційного агентства „Ройтерс". По дорозі до лікарні один із них, українець Тарас Процюк, помер. У Тараса Процюка залишилися дружина – Лідія і восьмирічний син Деніс. Вони мешкають у Варшаві.

Причиною обстрілу називають танковий вогонь з боку одного з американських танків, які перейшли річку Тигр. Американські військові кажуть, що екіпаж танка був змушений відкрити вогонь, оскільки з готелю по машині стріляли з ґранатометів.

Тарас Процюк, якому було 35 років, почав працю телеоператора навесні 1992 року, висвітлюючи придністровсько-молдавський конфлікт для телекомпанії CNN. З 1993 року працював у телевізійному агентстві „Reuters-TV". Серед інших військових конфліктів, які висвітлював Тарас, були конфлікти в Боснії-Герцеґовині, Чечні, Косово, на Близькому Сході, в Афганістані, Кашмірі, Македонії.

МЗС України підтвердило акредитацію громадянина України Тараса Процюка як кореспондента „Ройтерс" з постійним місцем праці у Варшаві.

За матеріялами ЗМІ

КИЇВ. – В ніч на 9 квітня в автокатастрофі загинув президент „Громадського радіо" Олександер Кривенко. На трасі Київ – Чернігів його авто „Фольксваґен-ґольф" вдарилося в дерево, внаслідок чого водій – старший співробітник проектів ОБСЕ в Україні Ґізо Грдзелідзе і Олександер Кривенко загинули.

О. Кривенко народився 13 травня 1963 року у Львові. Від квітня 1989 року був організатором і редактором газети „Поступ", був делеґатом установчого з'їзду Руху. Від 1991 до 1995 року був головним редактором газети „Пост-Поступ", у 1996 році став головним редактором телевізійного інформаційного аґентства „Вікна".

У 1996 році О. Кривенко був заступником керівника прес-служби Кабінету міністрів України. У 1999 році працював головним редактором телевізійної студії „1+1". У березні 1999 року став головним редактором тижневика „ПіК", протягом декількох місяців 2002 року виконував обов'язки прес-секретаря об'єднання опозиційних політиків „Форум національного порятунку". Був членом Асоціяції українських письменників.

У О. Кривенка залишилося чотири доньки – Оксана, Соломія-Василина, Анастасія-Марія, Орися-Домна.

УНІАН

Слово про Тараса Процюка

КИЇВ. – „Він був балагур, веселун, і був фанатом своєї роботи. І фанатом війни", – це Юлія Мостова, політичний редактор газети „Дзеркало тижня", про Тараса Процюка, оператора з України, якого на батьківщині знали тільки серед колеґ, але який, без перебільшення, був журналістом світового рівня.

„Він і Сергій Корозій (ще один оператор київського бюра „Ройтерс") – люди, які не могли жити без війни. Тарас був зразком того, як треба ставитися до своєї справи – війна це або мир, чи це стосується зовнішньої політики або внутрішньої. Цією, своєю справою. треба хворіти. І він хворів, – каже Ю. Мостова. – Колеґи з „Дзеркала тижня" намагалися взяти інтерв'ю в Тараса як у журналіста, який увійшов до еліти міжнародної журналістики, принаймні серед операторів. Однак контракт із „Ройтерсом" забороняв йому це зробити. І дуже шкода, що про цього українця в Україні знали тільки в обмеженому колі професіоналів.

Смерть Тараса дає відчути, який маленький світ. І те, що трапляється за тисячу кілометрів від України, стосується нас напряму. Є окремі люди, які забезпечують взаємопроникнення між Україною й світом, між професіоналами. Україна повинна перестати почувати себе окремою плянетою, „хатою з краю". Й інтеґруватися в іші світ. щоб жити, щоб жити краще – через дотичність із найкращими із професіоналів, із еліт".

Найкраще про Тараса, на думку Ю. Мостової, може розповісти журналіст Микола Вересень.

– Ми були друзями з Тарасом. Познайомилися досить давно, років 13-14 тому. Тоді п'ять-сім людей почали працювати в нерадянському стилі. Це Юля Мостова, яка працювала тоді на „Франс-прес", Тарас Процюк, Сергій Корозій, Ростислав Хотин, Сашко Ткаченко, я. Це був своєрідний „пул", який працював для західніх аґентств, телекомпаній. Джон Морісон приїхав до Києва організовувати аґентство „Ройтерс", і Тарас був одним із перших, хто туди потрапив як оператор. Ще в Придністров'я їздили... Це була, мені здається, перша війна у Тараса. А ця, яка тепер іде – це остання...

– Він сам обрав саме військову журналістику?

– Це з часом трапилося. Колишній Радянський Союз не так просто помирав. Помирав у різних обставинах – напіввійськових. І Тарас просто брав участь у їх висвітленні. І так воно стало історично. Він висвітлював усе. Він був, що називається, „international staff" (працівники міжнародного відділу). Я думаю, це взагалі найкраща кар'єра українського журналіста.

– Міністерство закордонних справ Еспанії збирається звернутися до американців із вимогою пояснити, бо також загинув еспанський журналіст...

– Вже американці все давно пояснили. Було два постріли з боку готелю „Палестина", і був постріл у відповідь танка. Нічого такого спеціяльного немає. Все вже пояснено.

– На ваш погляд, чи є якісь висновки з того, що трапилося?

– Ніяких. Людина поїхала на роботу і зробила свою роботу. Робота була небезпечна і людина загинула. Хто захоче їхати на війну – той поїде. Хто не захоче – той не поїде.

За публікацією „Української правди", зі скороченням

Син нової України

КИЇВ. – То була людина нової України – не маю найменших сумнівів сказати це про Олександра Кривенка, роздумуючи про його смерть в автомобільній катастрофі. В травні йому сповнилося б 40 років. Протягом останніх 14 з них він працював на Україну, на незалежну Україну, на Україну з громадським суспільством. І за цей час багато здійснив. Львівська газета „Поступ", „Пост-Поступ" і знову „Поступ" – це Кривенко. Журнал „ПіК" („Політика і Культура") – це Кривенко. Телевізійне інформаційне агентство „Вікна" Міжнародного медія-центру Інтернюз, а тепер служба новин комерційного каналу СТБ – це Кривенко. Перше в Україні „Громадське радіо", появу якого олігархічна конкуренція всіляко намагалася не допустити, використовуючи для цього прерізні бюрократичні засоби – це Кривенко. Хартія-4 (громадська організація для захисту прав журналістів, або „четвертої влади") і Комісія журналістської етики – це Кривенко.

Більш ніж будь-хто із знайомих мені людей, Олександр Кривенко розумів відмінності українців різних реґіонів, і в то й же час умів довести, які вони єдині і які у них спільні інтереси. Він називав себе „східняком, який народився у Львові". Після Другої світової війни його батьки переїхали в Галичину, бо на Сході тоді був черговий голодомор. У Львові він здобув освіту і почав займатись політичною діяльністю, ще коли існував Совєтський Союз. У 1988 році він був активістом львівського молодіжного „Товариства Лева", яке показувало, як боротись за природні права українців по всій Україні, і активістом товариства „Меморіял". Він був делеґатом на установчому з'їзді Руху. У 1989 році він організував газету „Поступ" – тоді напівпідпільну. Він був обраний депутатом першої демократичної Обласної ради у Львові (1990-94). У 1995 році базою його діяльности став Київ, а полем діяльности – ціла Україна, але він завжди повертався до Львова, де жили його дружина і четверо доньок.

Протягом вже десятків років американські посольства вибирають надійних молодих лідерів в різних країнах світу і запрошують на кілька тижнів до США, щоб познайомити їх з американською політичною системою. Серед випускників цієї програми, яку називають „International Visitors", були такі особистості міжнародного значення, як англійка Маргарет Течер, француз Міттеран і південно-африканець деКлерк. У 1997 році учасником цієї програми був Олександер Кривенко. Він не мав формальної журналістської освіти і не раз говорив про це. Він закінчив львівську філологію і мав стати вчителем. Історичні події новітньої України поміняли цей шлях.

Кілька років тому, разом з своїм колегою Володимиром Павловим він написав книжку „Енциклопедія нашого українознавства", яку можна перечитувати і перечитувати з приємною усмішкою, бо вона з гумором, іноді дошкульним, розповідає про особистості й події сучасної України з точки зору Кривенка й Павлова. Але Кривенко також серйозно ставився до серйозних справ. Коли на початку 2001 року в Україні почались політичні протести проти влади, коли в Україні виникла справжня опозиція, Олександр був серед передових організаторів комітету „За правду" і прес-секретарем „Форуму національного порятунку".

Таким був Сашко Кривенко. Своїм характером, працьовитістю й гумором він нагадує мені Любомира Ортинського, який помер меншбільш у віці Кривенка, але за два роки до народження Олександра. Значить, ми не безталанні, коли в нас народжуються такі особистості.

Р. Л. Хомяк

АМЕРИКА І СВІТ

Закриті процеси на Кубі

ГАВАНА, Куба. – Угрупування дисидентів на Кубі заявили 8 квітня, що влада країни засудила на довгий термін ув'язнення чергового політичного діяча на останньому з низки закритих процесів за звинуваченням у державній зраді. Люїса Енріке Фереру, представника угрупування реформаторів, засудили до 28 років тюрми, що є досі найбільшим судовим вироком. Понад 30 кубинських дисидентів – правозахисників, журналістів та економістів – засуджено до термінів від 10 до 27 років ув'язнення. Їх усіх заарештували протягом минулих трьох тижнів. Правозахисні організації назвали закриті процеси спробою придушити внутрішню опозицію в той час, як увага світу прикута до війни в Іраку. Протести з цього приводу вже висловили Сполучені Штати, Европейський союз, Мехіко та Канада.

Проголошено лавреатів нагороди Пуліцера

НЬЮ-ЙОРК. – 8 квітня оголошено лавреатів нагород Пуліцера – найпрестижнішої нагороди у сфері журналістики та літератури, яку присуджує Колюмбійський університет. Серед лавреатів нагород – Роберт Каро, який отримав її за третій том біографії Ліндона Джонсона „ Господар Сенату" (Master of the Senate), Ніло Крус – за п'єсу „Ганна у тропіках" (Anna in the Tropics),та Джефрі Юджінайдіс – за роман „Мідлсекс" (Middlesex). Серед газет нагороду отримала "Волл стріт джорнал" – за репортажі про корупцію у великих корпораціях. Двоє журналістів газети "Вашінгтон пост", Кевін Саліван і Мері Джордан, відзначені за публікації про систему правосуддя у Мехіко. Кращою історичною працею визнана книга Ріка Аткінсона "Армія на світанні – війна у Північній Африці 1942-1943" (An Army at Dawn: The War in North Africa, 1942-1943). Нагороду за кращу документальну прозу отримала Саманта Павер за книгу "Проблема з пекла – Америка і століття геноциду" (A Problem From Hell: America and the Age of Genocide).

Сполучення супутникової системи завершено

ВАШІНҐТОН. – Сполучені Штати 9 квітня завершили створення супутникової системи, яка забезпечує зв'язок між Президентом, Пентаґоном та американськими військами у всьому світі. Із космодрому на Кейп Каневерал здійснено запуск останнього – п'ятого – супутника. Система зв'язку уже широко застосовується в Іраку, зокрема для уточнення ударів по іракських провідниках та під час акцій із врятування американських військовополонених.

З почестями перепоховали І. Стамболича

БЕОҐРАД, Юґославія. – У Белграді 8 квітня поховали тлінні останки колишнього президента Сербії Івана Стамболича, якого режим Слободана Мілошевича ліквідував у вересні 2000 року. І. Стамболича перепоховали з найвищими державними й військовими почестями. В похороні взяли участь прем'єр-міністри Сербії Зоран Живкович й Чорногорії Мило Дюканович. І. Стамболича викрали п'ятеро членів підрозділу спецполіції. Після вбивства його тіло кинули в заздалегідь підготовану яму з гашеним вапном неподалік столиці. Останки тіла знайшли десять днів тому. Вбивці зізналися, що за ліквідацію І. Стамболича дістали по 20 тисяч німецьких марок. До вбивства І. Стамболича була причетна Мир'яна Маркович, дружина Слободана Милошевича.

Ізолюють хворих з підозрою на атипову пневмонію

ВАШІНҐТОН. – Небезпечна атипова пневмонія поширюється і далі. Від вірусу відомого як атипова пневмонія, в світі вже померли сто людей. Більше трьох чвертей смертельних випадків зареєстровано в материковому Китаї і в Гонґ-Конгу. Набільше смертей від атипової пневмонії поза Азією зафіксовано в Канаді – дев'ять. Хвороба досі поширюється в Китаї, Гонґ-Конгу, В'єтнамі і Сінгапурі, особливо – серед медичних працівників. Голова Всесвітньої Організації охорони здоров'я Гру Гарлем Брунтленд скритикувала Китай за те, що він не поінформував вчасно організацію про випадки хвороби, від якої вже вмерло принаймні 103 особи в Азії і Канаді. Президент США Джордж Буш 5 квітня дозволив медичним працівникам у США ізолювати пацієнтів, яких підозрюють в тому, що вони хворі на так звану атипову пневмонію. У США виявлено близько сто випадків з підозрою на це захворювання. Запобіжні заходи досі не зупинили поширення атипової пневмонії.

Президент Росії за ратифікацію договору

МОСКВА. – Президент Росії В. Путін закликав парламент ратифікувати важливий договір зі США про скорочення ядерних озброєнь – незважаючи на теперішню напруженість у взаєминах двох країн з причини війни в Іраку. В. Путін сказав, що розбіжності з Вашінгтоном ускладнюють дальшу працю над ратифікацією договору, але Росія прагне довести договір до завершення. Президенти В. Путін і Дж. Буш підписали Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь у травні 2002 року. Він передбачає скорочення ядерних арсеналів обох держав на дві третини до 2012 року. Російська Державна Дума мала обговорити договір минулого місяця, але відклала голосування на невизначений термін – з огляду на очолювану американцями війну в Іраку.

Росія роздратована рішенням ПАРЕ стосовно Чечні

МОСКВА. – Росія болісно сприйняла голосування 2 квітня в Парляментській асамблеї Ради Европи за те, щоб створити міжнародний трибунал воєнних злочинів, скоєних у Чечні. Правозахисні організації кажуть, що військові Росії порушують права цивільних у Чечні. Голова російської делегації Дм. Рогозін назвав цю ініціятиву такою, що має на меті зірвати політичне врегулювання в Чечні. Він сказав, що його країна не визнає заклику Ради Европи і відмовлятиметься взагалі обговорювати Чечню в ПАРЕ. „Цілком ясно, що це просто політична заява, бо пропонувати ґрунтовні речі не є компетенцією ПАРЕ".

За матеріялами ЗМІ

Перемога...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент Дж. Буш, закінчуючи 8 квітня дводенну зустріч і переговори у Північній Ірляндії з прем'єр-міністром Тоні Блейром, на спільній пресовій конференції сказав, що ООН матиме дорадчу ролю у повоєнному Іраку, займаючись добродійною ділянкою та забезпеченням населення харчами, ліками, водою, але не займатиметься адміністрацією країни чи встановленням нового уряду. Президент США підкреслив, що контроля Іраком належить його народові, і це буде здійснено якнайшвидше.

І справді невелика група американських урядовців під керівництвом генерала у відставці Ф. Волтерса прибула з Кувейту до Південного Іраку, щоб створити перший відділ післявоєнної адміністрації в Іраку. Генерала Ф. Волтерса призначено координатором цього сектора – одного із трьох адміністративних секторів, на які буде поділено Ірак. Головне завдання цієї групи – благодійна допомога, цивільне адміністрування та відбудова.

Після двох тижнів облоги британські війська танками та панцерниками увірвалися в серце Басри, знищуючи ворожі оборонні позиції артилерійним і танковим вогнем. 7 квітня – день після того, як коаліційні війська увійшли до другого найбільшого за кількістю населення міста Іраку, британці почали зміцнювати контролю над Басрою. Урядові споруди в старому місті лежать в руїнах, деякі досі горять. Британські командувачі кажуть, що спорадичні бої в Басрі ще тривають, оскільки ще діють осередки опору іракських нереґулярних військових формувань, але британські війська не вийдуть з міста, поки не забезпечать спокою. Під час здобуття Басри загинуло троє британців і невідома кількість іракців.

Того ж дня в передмістях Багдаду тривали завзяті бої. Частини американської морської піхоти посилювали наступ і до кінця дня перетяли всі головні дороги, майже цілковито ізолюючи столицю, що й без того терпіла від бомб і обстрілів артилерії. Тисячі іракців намагалися вирватися з міста. Встановлено на дорогах застави, щоб затримувати військовиків чи урядовців, які пробували також втікати.

При виїзді з міста невідомо ким обстріляно валку російських дипломатів і журналістів, включно з послом Росії до Іраку. П'ять осіб поранено. Досі не з'ясовано, хто обстріляв автомобілі з росіянами. Справу розслідують. США влаштували показові напади в центрі Багдаду та заявляють, що мають намір показати іракському урядові, що зійська США здатні просуватися, куди забажають.

Тим часом на Міжнародне летовище Багдаду приземлився перший американський військовий літак з додатковими боєприпасами, потрібними для наступу.

Американські військові речники повідомляють про дальше просування своїх військ, але підкреслюють й те, що залишаються не виконані завдання. Бригадний генерал Вінсент Брукс сказав, що Ірак зберігає обмежену міру командно-контрольної здатності, а в різних частинах країни залишаються осередки опору. Військові дії тепер зосереджено, переважно, на Багдаді, але метою дій наразі не є захоплення міста. Вояки американських спеціяльних сил сприймають наступ на Багдад як останній вирішальний бій. Інформація з поля битви дає підстави вважати, що знищено до половини іракської Республіканської гвардії. Але триває опір іракців у містах Аль-Гілла і Кербела.

На півночі Іраку триває наступ, курдські бійці і американські війська наближаються до двох головних міст, які досі перебувають під контролею іракців, – Мосули і Кіркуку. Американці піддали ударам з повітря позиції іракської армії між Мосулом і Кіркуком. Деякі курдські і американські підрозділи наблизилися до Кіркуку на відстань до 10 кілометрів. На північ від Мосули курдські війська зміцнюють контролю над містом Айн-Сіфні, захопленим 6 квітня.

У Вашінґтоні секретар Департаменту оборони Доналд Рамсфелд і генерал Ричард Маєрс, начальник об'єднаних керівників штабів збройних сил, провели інформаційну зустріч з представниками ЗМІ. У вступному слові Д. Рамсфелд підкреслив здобутки армії коаліції у марші „Свобода Іракові" за цей короткий час та передбачив важку працю у майбутньому. Ген. Р. Маєрс висловив вдячність усім тим, які воюють в Іраку, та склав співчуття рідним загиблих, а рівночасно подав найновіші чисельні відомості американських втрат: загиблих 97, пропалих безвісти 15, ранених понад 150, крім того, – 30 загиблих військовиків з Великобританії. Він підкреслив, що війська коаліції в реґіоні нараховують 340,000, з того в Іраку воює 125,000. Бої продовжуються з спорадичними виявами вірних С. Гусейнові бійців-послідовників, однак висліди залишаються незаперечними – війська коаліції будуть переможними.

Тим часом до Насарії літаком з понад 700 бійцями прилетів Ахмад Чалабі, визначний супротивник режиму Садама Гусейна, котрий перебував на вигнанні, з надією посилити протисадамські почування своїх співвітчизників і розпочати організовувати нову політичну владу. Вояки Ахмада Чалабі воюватимуть під командою генерала Томі Фрекса.

На півдні Іраку, поблизу місцевости Гіндіяг, війська коаліції знайшли приміщення вишкільного табору бійців іракських нереґулярних військових формувань, де знайшли хемічні компоненти, придатні для продукування зброї масового знищення–сарін (sarin), табун (tabun) і лявісайт (lewisite). Їх уважають настільки важливою знахідкою, що для кращої аналізи вислано їх до Вашінґтону.

У Багдаді представники Міжнродного Червоного Хреста висловили стурбованість з приводу стану, в якому, через наплив поранених, опинилися місцеві лікарні. Речник Червоного Хреста Роланд Гюгенін Бенджемін заявив, що один з головних шпиталів міста опинився без води та електроенергії і лише шість з 27 операційних працюють.

Червоний Хрест намагається завезти воду у цистернах, оскільки у Багададі кілька водопомпувальних станцій були зруйновані бомбуваннями.

Х. В.-Ф.

„Христос...

(Закінчення зі стор. 1)

йняти послання Пасхи у наші серця. Просимо Його, щоб Він учинив нас пасхальним людом – тим, що зосереджується на Бозі, що наслідує Ісуса, що служить Церкві.

Ми тепер потребуємо цього свята більше, ніж будь-коли, тому що потрібно нам зосередитись на цінностях, на вірі й на правді, що їх нам об'являє Пасха. Нам необхідно їх знати й ними жити.

Не можемо дозволити випробуванням і викликам життя зруйнувати нашу надію на життя у Бозі, ґарантоване нам Доброю Новиною Пасхи.

Ми спрямовуємо свої зусилля на те, щоб зрозуміти і прийняти Божий плян щодо цього світу, утверджувати мир і справедливість, стерти з лиця землі гніт, голод, хвороби й війни; але ми також повинні плекати надію на Воскреслого Христа через молитву і служіння іншим, щоб осягнути Його „нове життя". (1 Кор. 15:15). Це є надія на правдиву обіцянку Євангелія – на життя вічне в радості й мирі з Богом.

Молім Бога, щоб Він учинив нас миротворцями у наших домівках і у нашому суспільстві. Молім Його, щоб учинив Він нас правдивими християнами, що живуть згідно з Євангелієм, люблять вбогих і дбають про потребуючих.

Нехай головною ціллю нашого життя стане розбудова Царства Божого, у якому панує „справедливість, закон і мир", щоб усе людство відкрило для себе правдиве значення Пасхи у своєму житті.

У цей день Воскресіння Христового Господь промовляє до кожного з нас: „Мир вам" (Ів. 20:29). Прагну, щоб кожен з нас знав і збільшував мир і любов до цього дня у своєму житті.

Воістину Воскрес!

З радістю у Христі,

†Василь,
Єпископ Стемфордський

Ми віруємо...

(Закінчення зі стор. 1)

Христового. Закон цей свідчить про великого Бога. Закон, що дає життя, життя тимчасове і вічне.

Кожен християнин у свято світлого Христового Воскресіння сприймає глибоко вияв благодаті Божої та переживає невимовно високу радість. „Це день, що його створив Господь, радіймо та тішмося в нім".

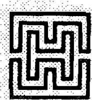
Молимо Господа, щоб урочисті святкування Великодня принесли нашому любому народові в Україні та в розпорошенні потіху й нові надії на краще і вічне майбутнє з Воскреслим Ісусом Христом.

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

Д-р Володимир Домашовець, почесний голова
Д-р Іван Ковальчук, голова
Д-р Йосафат Іваськів, генеральний секретар
Пастор Михайло Якубович, скарбник

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Постмодернізм та українська музика

Ярополк Ласовський

Постмодернізм, як естетичне явище, викликає далеко не однозначну реакцію в академічних та творчих середовищах сучасної евроцентричної цивілізації. Противники розглядають його, як регресивний процес деструктуралізації та реакційну, а то й наздогінцьку еклектику, а прихильники вітають його, як втілення стилістичної позачасовости, в якій еклектика – це лише вихідний пункт для процесу засвоєння, перетворення та остаточного поєднання хронологічно та стилістично розбіжних елементів в плюралістичній цілості. У цьому останньому полягає основна розбіжність між постмодернізмом та авангардним модернізмом XX століття, з його драстичним відкиненням традиційних елементів та процесів даного мистецтва.

Як кожний вид сучасного мистецтва, музика, більше від якого-небудь іншого мистецтва, зазнала жанрових поділів та стратифікації внаслідок карколомно швидкого розвитку засобів масового поширення звукозаписів і трансляцій. Після історичного поділу музики на співучаний, себто народний, та професійний жанри, внаслідок дихотомії між творцями-виконавцями та слухачами-консументами, в XIX столітті виник поділ професійного жанру на популярний та клясичний. Клясичний жанр не потребує ширшого пояснення: у загальному розумінні – це музика артифіційного (за дуже влучним неологізмом Олександра Козаренка) характеру, переважно не утилітарна, створена та виконувана професійними мистцями, а у вужчому розумінні – це стиль европейської артифіційної музики другої половини XVIII та початку XIX століть. Популярна музика, на відміну від клясично-артифіційної, майже виключно утилітарна: танцювальна або розповідно-сюжетна – при чому обидві функції не виключні. Вона структурно менш складна, тобто масово доступна, і так само, як і артифіційна музика, створена професіоналами для більш-менш пасивних консументів-слухачів, коли в народній музиці творці, виконавці, а то й слухачі часто тотожні. Протилежно до народної музики, яка підлягає перетворенню в процесі слухового передання, авторської версії популярної музики, як і артифіційної, зафіксовані нотописом та фонозаписом.

У XX столітті, багатому на крайнощі історичних процесів в нечуваному досі маштабі, музика, як і інші види мистецтва, не залишилася осторонь цих крайнощів і внаслідок перейшла гіпертрофію таких аспектів, які в попередніх віках були марґінальні. Наслідки такої гіпертрофії, як і кожної іншої, були переважно негативні. Отак відносна доступність популярної музики стала основою мультибільйонового масового музичного виробництва, спрямованого на найнижчий спільний знаменник в пошуках якнайчисленнішої клієнтури, а найрадикальніші представники артифіційної музики, з історично притаманною їй складністю, взяли напрям на іконоклясичну езотерику, яку часом трудно відрізнити від соліпсизму, та фактично канонізували радикальну експериментальність та приписову еволюційність. В тому процесі артифіційний авангард сприймається чим раз вужчим колом слухачів, редукуючи до абсурду принцип елітарности.

Артифіційні композитори, які не відцуралися тональної структури, як загального принципу та певної тяглости інструментальної і вокальної мови, поширили тональні можливості різнородними ладами – від народних до самостворених, у парі з гармонічною палітрою, яка сягала від терцових тризвуків до політональности і звукових грон, та від функціональности до кольористики. Проте, як і не кожний авангардизм ізолював своїх адептів від невтаємничених слухачів, так і не кожний консерватизм виявився привабливим. Навпаки, Сталін, за дотепним висловом англійського критика Нормана Лебрехта, був першим головою держави від часів царя Давида, який займався музичною критикою і своїм указом законсервував у стилі російських кучкістів та Чайковського всю артифіційну музику Радянського Союзу. Таке обмеження творчости приписами соцреалізму, який в суті справи був звичайною епігонщиною другорядних романтиків, породило колосальну кількість псевдо-романтичного кічу, довівши зайвий раз, що не стиль творить майстрів, а навпаки, майстри творять стиль.

Хоч ухили від приписаного стилю каралися адміністративними методами, все-таки непересічні індивідуальності виходили поза соцреалістичний канон. Деякі – явно, може, покладаючись на своє міжнародне реноме, а деякі в куди більш рафінований спосіб, не маючи захисту такого реноме. Серед українських композиторів можна знайти тільки цих останніх. Зрештою, відома істина із радянських часів, що коли в Росії б'ють по пальцях, то в Україні відрубують руки: варто порівняти долі Висоцького та Івасюка, або Прокоф'єва та Барвінського.

В українській музиці сталінських і післясталінських часів серед рясної продукції, яка своїм специфічно ремісничим характером на диво нагадувала утилітарну музику пересічних голівудських фільмів 1930-60-их років, виділялися твори, що вміло балансували офіційно апробовані мистецькі засоби з авангардними ідеями або з елементами корінного українського фольклору та елементами світового фольклору, зокрема справжнього джазу. Це було свідоме чи й несвідоме творення за первісними принципами Миколи Лисенка, який став посередником між евроцентричним музичним розвитком свого часу і Україною. Саме до естетично-філософічного підґрунтя творчої методи Лисенка звернулися

(Закінчення на стор. 16)

Про автора: ***Доктор Ярополк Ласовський – професор музики в стейтовому університеті Кларіон в Пенсильвенії, диригент, композитор, музичний теоретик. Дійсний член НТШ-А, голова секції музикології та голова осередку НТШ у Пітсбурґу.***

Під чужу дудку

17 березня інформаційне агентство „Інтерфакс-Україна" подало новину під заголовком: „Росія скоро скупить всю Україну. Починає з 'Укртелекому' ". Мова йде про приватизування відкритого акціонерного товариства „Укртелеком", який є всеукраїнським оператором інфраструктури телезв'язку і статутний фонд якого (вартість фонду було штучно занижено) становить не цілих п'ять мільярдів гривень, тобто менше, ніж мільйон дол. – мізерна ціна, як на „крутих". Про бажання російських підприємців не пропустити такої нагоди повідомив заступник голови Фонду державного майна України Вадим Васильєв. Станеться це чи ні – марно сушити голову, бо загальна ситуація в українській економіці від цього ледве чи зміниться. І згаданий вище заголовок далеко не повною мірою віддзеркалює стан справи: що Росія скоро скупить всю Україну – то правда, але скуповування почалося задовго до „Укртелекому", ще під час першої президентської каденції Леоніда Кучми, а шаленого розгону набуло, коли Москва призначила своїм послом в Україні Віктора Черномирдіна, найбагатшого російського олігарха, майже одноосібного власника „Газпрому". З якого дива ця абсолютно непридатна до дипломатичної служби людина опинилася в Києві? „На городі - бузина, а в Києві – Черномирдін" – кпили політичні оглядачі. Тоді ж незалежна російська преса (зокрема „Новая газета" 26 червня 2000 року) оприлюднила факти щодо способів збагачення новоспеченого „дипломата", який з одних лише хабарів має багатомільйонові рахунки у швайцарських банках.

Дуже прискіпливий до всяких „темних конячок" київський політолог Микола Томенко писав: „Найбільша небезпека цього призначення для України полягає в тому, що концепція „економічної приватизації" України пов'язана з діяльністю фінансово-політичних російських олігархічних угруповань, які діють в тісному контакті з аналогічними групами в Україні, здобуває підтримку на дипломатичному рівні. В. Черномирдін є не лише одним з найвпливовіших та найбагатших людей Росії, але й має надзвичайно сильний досвід лобіювання інтересів потужних структур на державному та міждержавному рівні. Застосування цього досвіду дасть можливість Росії суттєво посилити ефективність політики, яку вона останнім часом і без того доволі результативно проводить щодо України – забезпечення власного домінування не прямим політичним тиском, а за допомогою важелів – приватизації, митно-тарифної політики, фінансових маневрів".

Іншими словами, Москва продовжує свою експансіоністську політику вже не репресіями і висиланням в Сибір, а „шовково-демократичним" способом – через величезні капітали, якими можна не менш успішно знову узалежнити Україну. Навіть „Народна газета", один з органів Соціялістичної партії України, в обґрунтованому економічному аналізі визнала, що Україна в економічному розумінні вже не є незалежною державою, оскільки 70 відсотків її продукції тісно пов'язані з російськими грішми. Вони контролюють усі стратегічні галузі української промисловости.

Коли в 1998 році Л. Кучма поїхав до Москви підписувати програму „економічної співпраці" України з Росією на 1998–2007 року, то „Комерсант дейлі", провідна газета московських ділових кіл, з усією відвертістю зауважила: „Складається враження, що Леонід Кучма привіз ескіз пляну возз'єднання України з Росією... Українські двері перед російським капіталом розчиняються настільки широко, що навіть уявити страшно...".

От чому сьогодні так важливо змінити політичне ставлення в Україні, щоб служити національним інтересам держави і народу. Ось чому таким важливим є об'єднання національно-патріотичних сил – бо тільки у висліді величезних спільних зусиль Україну можна визволити з-під злої волі „вчорашніх".

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нашу „не-нашу" Оксану

В останніх тижнях після довгої-довгої мовчанки про долю нашої – „не-нашої" відомої ковзанярки, олімпійської чем-піонки Оксани Баюл побачили ми на телевізійному каналі, що спеціялізується у біографіях різних славних людей, широку розповідь про долю Оксани Баюл та про те, що вона тепер робить, коли її слава так несподівано скоро проминула.

Ця телевізійна програма пригадала її широкій публіці, а вслід за нею появилася в російськомовній пресі інформаційна стаття про неї, яку мій колега подав в українському скороченні у ч. 13 „Свободи". Розуміється, одне або друге мусіло звернути увагу наших читачів і, можливо, викликало широкі чи короткі нові дискусії на тему Оксани.

Мені пригадався відразу фейлетон, що я писала про славну Оксану у січні 1997 році п. н. „Про олімпійське золото, зелений „мерцедес" і Оксану" – саме після цього нещасливого випадку, коли вона у нетверезому стані їхала тим своїм „мерцедесом" і мала шляховий випадок. На щастя, з нею нічого не сталося, але уся американська преса та інші засоби інформації інформували, що наша Оксанка була у нетверезому стані, тож написала це я. Які листи обурення отримала я від читачок „Свободи"! Мовляв, „як можу таке виписувати на нашу зірку" і т. д.

Розуміється, я сприйняла це спокійно, але все ж це було неприємно. А тепер, через шість років після цього випадку, Оксана сама про це говорить та ніяк не заперечує, що так було. Ба, що більше, вона признається, що її кар'єру на льоду „угробив" алькоголізм, від якого, як вона стверджує тепер, щойно цілком вилікувалася.

Це добре. І добре було про це почути з її уст і перечитати. На жаль, її слава першунки на льоду дуже скоро через це закінчилася, і тепер вона вже, як сама ствердила в теперішних громадських розмовах, займається торгівлею та моделюванням жіночого одягу в одній з крамниць Нью-Йорку.

Оксана Баюл розповідає, що „для себе і для приємности" пробує знову ковзанярства, але про професійні чи аматорські виступи не згадує.

Довідалися ми, однак ,з преси і телебачення, що Оксана знайшла собі приятеля, з яким має поважні наміри. Значить, життя Оксанки укладається зовсім добре та згідно зразків, що є призначені для молодої дівчини. Отож із цих останніх інформацій бачимо, що алькоголізм не убив її приватного життя і вона іде тепер слідами кожної звичайної молодої жінки на цьому континенті.

Шкода, однак, що її зірка світової слави мисткині на ковзанах була така коротка, шкода, що вона, незважаючи на щедрі дари українських патріотів, далі не почуває себе українкою. Не було згадано в російськомовній пресі, що вона – українка.

Цікаво, чи тим разом, як і в 1997 році, коли я писала про Оксану, отримаю листи в обороні Оксани та її українства?

О-КА

* Пригадаю, що у 1994 році Оксана була почесним гостем на багатолюдному прийнятті тодішнього Президента України Л. Кравчука в Нью-Йорку, коли уся українська спільнота вітала її дуже тепло, а від одного українського підприємця вона отримала чек на 10,000 дол. – як додаток до дару уряду України в сумі 15,000 дол.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Оцціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Діти Багрійчуків

В гуцульському селі Космачі є сім'ї, в яких народилося семеро, а то й п'ятнадцятеро дітей. Одна з них – сім'я Дмитра та Марії Багрійчуків. Дмитро воював в УПА. Вони вивели в люди дочок Анну та Явдошку, синів Василя та Дмитра, дочекалися понад двадцять онуків, чотирьох правнуків. Коли збираються разом – сусіди заздрять, бо це вже великий український рід.

Сенс їхнього життя – віра в Бога і виховання дітей. Вони приятелювали із світлої пам'яті Василем Романюком, священиком космацької церкви св. Петра і Павла, який згодом був арештований за українські переконання. Багрійчуки захищали його на суді, та це не допомогло. Опинився о. Василь в московських концтаборах, а коли вже повернувся на волю, був у Космачі висвячений на Владику Хустського і Ужгородського Володимира.

Невдовзі його було обрано Патріярхом Київським і всієї Руси-України. І яким було тяжким горем для Багрійчуків, коли перестало битися серце Патріярха Володимира. Марія Багрійчук разом з іншими космачанами брала участь в похоронній процесії в Києві.

Багрійчуки влітку збирають гриби, ягоди, а зимою вишивають, різьблять, точать, в'яжуть, виготовляють чудові вінки для космацьких княгинь та дружок. А щонеділі ідуть Багрійчуки усім родом до церкви і моляться, аби Всевишній дав краще життя народові українському, аби послав Україні чесних керівників.

Дмитро Пожоджук
с. Космач,
Івано-Франківської обл.

Дочка Багрійчуків Явдошка з чоловіком Іваном та дітками.

Допомога українській школі в Грузії

У ч.10 „Свободи" було вміщено статтю „Український голос в Грузії", на яку відгукнувся телефоном наш читач Святослав Боженко з Каліфорнії, котрий попросив подати йому телефон і докладну адресу школи ім. Грушевського в Тбілісі, до якої він хотів вислати грошову допомогу. Пізніше ми поцікавилися у нього, чим скінчилася його спроба поговорити з українцями в грузинській столиці.

„До телефону підійшла директор школи Ганна Матвєєва, дуже чемна жінка, яка досконало володіє укарїнською мовою, – розповів С. Боженко. – Вона подякувала за мій дар від усієї школи і сказала, що допомога була дуже вчасною, тому що школа не має підручників для нових учнів. Є й інші проблеми: через ізоляцію Грузії з боку Росії в Тбілісі вимикають електрику, відсутнє опалення в шкільному будинку, що змушує дітей сидіти на лекціях у верхньому одязі і рукавичках. Попри усі трудноші вчителі продовжують шкільні лекції і вечірні заняття гуртків".

Подаємо ще раз адресу Першої української школи ім. Грушевського: вул. Дгебуадзе, 8, Тбілісі, 380002, Republic of Georgia. Тел.: 011 (995-93) 94-36-88.

Невиправданий збіг

Дякуючи вміщення на сторінках тижневика мого вірша „Чеченка", хочу звернутися ще з однією справою. Як і чимало читачів, я слідкую з зацікавленням за статтями Левка Хмельковського, які тепер появляються так часто. Але проблема в тому, що автор підписує їх своїми ініціялами „Л. Х.", які випадково збігаються з моїми (Леся Храплива). Наслідком цього я вже одержала кілька висловів признання за „мої" дуже добрі статті і мусила поспішно виправляти цю помилку доброзичливих осіб.

Хоч правда, я не часто дописую, а ще менше вживаю, як підпис, самі тільки ініціяли, але, бачите, таке трапляється і це ставить мене у дуже незручне й небажане становище супроти Л. Хмельковського.

Чи не міг би шановний автор додавати у своєму підписі якусь букву, яка відрізняла б його від мене, наприклад „Л. Хм.", чи зрештою, як бажає? Я була б дуже вдячна, бо збирати собі похвали за чиюсь працю – неетично, хоч би це було б і без мого відома.

Леся Храплива-Щур,
Лондон, Канада

Від редакції: *Дякуємо нашій читачці і автору Лесі Храпливій-Щур за дружнє ставлення до публікацій газети і повідомляємо, що на її прохання редактор Л. Хмельковський вживатиме запропоновані нею ініціяли „Л. Хм.".*

Читачі – про видання УНСоюзу

Впродовж пів століття ми радо вітаємо в нашому домі друковане слово, – багаті змістом газети „Свобода" і „The Ukrainian Weekly" та календар „Альманах", видавані одною з найстарших забезпеченевих інституцій – Українським Народним Союзом, незвичайно важливою, корисною і патріотичною організацією, яка продовж 110 років працює для добра своїх членів, українських поселенців за межами України та нашої нескореної Батьківщини – України. Щиро бажаємо дальших успіхів у вашій цінній праці для українського народу.

Богдан Сторожук,
Ґолд Рівер, Каліфорнія

* * *

Альманах УНСоюзу на 2003 рік – це книга з книг. Зміст в ньому є дуже цікавий для кожного читача. Понад 110 років „Свободи" і всіх її альманахів це дійсно велика праця для нашого народу в Америці, Канаді і де тільки живуть українці. Нехай вічна буде слава нашим першим будівничим в Америці, котрі працювали для добра нашого народу в чужині і Україні. Їх праця лишила нам добрі плоди.

Незабуваймо, що о. Г. Грушка 110 років тому почав видавати газету „Свобода". Слава Богу, газета „Свобода" живе з нами по сьогодні. „Свобода" зробила для нас дуже багато доброго і вона надальше служить вірно і щиро нашому народові в Америці і Україні. Без „Свободи" ми були б сиротами. Хай Бог помагає і надальше „Свободі" жити і працювати ще добрі і довгі літа для Америки, України і нас всіх сущих українців! Привіт Вам!

Микола Горішний,
87-літній читач „Свободи",
Линдгирст, Н. Дж.

* * *

Щиро вам дякую, що знаходите в часописі „Свобода" місце і моїм думкам. Радіємо, що надсилаєте тижневик до Луцька і, таким чином, волиняни мають змогу ознайомитись зі „Свободою", бо всі надіслані газети я передаю до Державного архіву Волинської області.

Володимир Рожко,
м. Луцьк

На 110-річчя „Свободи" – 110 долярів

Дай вам, Боже, ще других 110 років „щоденникові" „Свобода"! Многая літа! Додаю мані-ордер на 110 долярів.

Мар'ян П. Коць,
Лексінгтон, Н. Й.

Час від слів перейти до справи

Замість очікуваної стабільности в житті української спільноти по різних осередках Америки, ми все далі зустрічаємо нехіть до громадської праці. Наше суспільство – в очікуванні злуки обох наших централь (УККА і УАКРади) в одну представницьку централю – поволі збайдужіло. Скільки то ми чули про так бажане об'єднання цих централь, скільки було відозв і заяв окремих осіб і організацій про доцільність такої злуки, але все це не мало значення, бо бракує в нас доброї волі. Вже досить часу проминуло, і пора, щоб провідники перейшли від риторики до конкретної дії в ім'я корисної праці для української спільноти не тільки в Америці, але й на рідних землях. Час, щоб нашу спільноту в Америці представляла одна централя, яка має бути нашим речником у справах політичних, національних, культурних, релігійних і господарських. Об'єднані, будемо сильними і нас більше будуть поважати.

Богдан Кандюк,
Ґлен-Спей, Н. Й.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні загальні збори Округи відділів Нью-Йорк

НЬЮ-ЙОРК. – Окружний комітет (ОК) Відділів УНСоюзу – Нью-Йорк провів чергові річні загальні збори в п'ятницю, 8 березня, в домівці „Самопоміч". Зборами керувала Варка Бачинська. Присутні заслухали звіти уступаючої управи та мали нагоду їх обговорити.

В звітовому часі діяльність ОК була задовільна. Округа, до якої належать 16 Відділів УНС, виконала 19 відсотків квоти в справі придбання нових членів. 194-ий Відділ, секретарем якого є Оксана Лопатинська, зберіг свій „статусково", а решта відділів мала втрату членства через виплату грамот або їх згрошевлення. Присутні ствердили, що секретарям ОК в майбутньому потрібно зосередитися, при допомозі Головного уряду, на стратегії маркетинґу, щоб мати попит на забезпеченеві грамоти УНСоюзу від нових членів. Відзначено універсальне забезпечення, що є не тільки забезпеченням, умови якого можна змінювати, але також добра інвестиція, бо грошева вартість цього забезпечення автоматично зростає відсотками, які є звільнені від податків. Життєві забезпечення, які УНСоюз тепер продає, є приступні для всіх, наприклад, життєве забезпечення на 10 тис. дол., коштує 13.55 дол. місячно для 40-літньої людини та з віком вкладка забезпечення не зростає як це буває в декотрих інших забезпеченевих компаніях.

Важливою точкою програми загальних зборів був вибір нової Управи. На пропозицію Івана Хоми одноголосно переобрано Варку Бачинську на голову ОК, на заступницю – Надю Савчук, на секретарку – Мотрю Мілянич, на скарбника – Івана Хому, на імпрезову референку – Оксану Лопатинську, на вільних членів – Романа Форстину, Марійку Шепарович і Івана Дармобіда. На голову Контрольної комісії обрано Олександра Редька, на заступника – Тараса Шумиловича і членом – Стефанію Рудик. Голова Варка Бачинська подякувала за обрання і коротко накреслила плян праці для поширення діяльности в Окрузі.

Відтак присутні заслухали слово предсідника Українського Народного Союзу Стефана Качарая, який представив прибутково-видатковий фінансовий звіт за 2002 рік. Він підкреслив, що прибуток в минулому році збільшився, порівнюючи до 2001 р., через більший продаж пенсійних грамот (annuities), але натомість було більше витрат, в першу чергу, через передання відповідної суми до резерви на покриття цих пенсійних грамот. Тепер, в першому році, пенсійні грамоти на п'ять років виплачують 5.5 відсотків.

Відпочинкова оселя УНС Союзівка і тижневики далі мають дефіцити, але Екзекутива УНС докладає всіх зусиль, щоб запобігти цьому. Новий склад управи, під проводом директора Союзівки Нестора Паславського, працює над відновленням будинків, їх модернізацією, цікавою програмою для гостей, які плянують відвідати Союзівку, щоб перебувати в гарному товаристві та втішатися красою чудових гір.

Мотря Мілянич

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 182-го відділу УНС

З днем 1-го квітня 2003 року відділ 182-ий з'єднався з відділом 42-им, секретарем якого є:

ЮЛІЯН КОТЛЯР

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Julian Kotlar
90 Arlington Ave.
Clifton, NJ 07011-1204
(973) 772-5265

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 240-го Відділу УНС

З днем 1-го квітня 2003 року обов'язки секретаря 240-го Відділу перебирає новий секретар:

БОГДАН САМОКИШИН

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Bohdan Samokyszyn
2822 Park Dr.
Parma, OH 44134
(440) 843-9943

Запишіть до свого нотатника точну адресу Союзівки:

216 Foordmore Rd.,
P.O. Box 529
Kerhonkson NY 12446
Тел.: (845)626-5641
Факс: (845) 626-4638
E-mail: soyuzivka@aol.com

Делеґація Молодіжної партії України в США

Зліва: Михайло Савків, Марк Таплін, Юрій Павленко, посол Стівен Стайнер, Джулія Натер, старший спеціяліст у справі України у Державному департаменті, Олександер Ковтуненко, Петро Гіґінс, спеціяліст у справі України у Державному департаменті, Андрій Василашко.

ВАШІНҐТОН. – В американській столиці перебувала з робочою візитою делеґація Молодіжної партії України – у складі голови партії, народного депутата України Юрія Павленка, його заступника Олександра Ковтуненка та керівника департаменту стратегічного розвитку Андрія Василашка. 7 квітня делеґація мала зустріч із представниками Державного департаменту США – директором Бюра европейських та евроазіятських стосунків з питань України, Молдови та Білорусі Марком Тапліном та з послом Стівеном Стайнером, представником Бюра заступника Державного секретаря США з питань ґльобальної політики. Під час зустрічі представники Державного департаменту США засвідчили той факт, що пропозиції Молодіжної партії України щодо залучення України до антитерористичної коаліції, які вони подали ще в листопаді 2002 року у Вашінґтоні, стали політичною реальністю в березні 2003 року, що позитивно вплинуло на поліпшення стосунків між Україною та США.

Марк Таплін підтримав ініціятиву про створення в Україні гуманітарного центру реабілітації американських і англійських військових та інших членів коаліції, а також цивільного іракського населення. Гуманітарна місія передбачає залучити до співпраці з Україною міжнародні благодійні організації.

За пропозицією Державного департаменту США, сторони домовились створити робочу групу з представників Бюра військового аташе при посольстві США в Україні та представників Молодіжної партії України. Під час зустрічі Молодіжна партія України запропонувала провести зустріч коаліції переможців в історичному місці, де вже одного разу визначалася доля світу – у місті Ялта. На думку МПУ, „Ялта-2003" може стати символом співпраці сил коаліції.

МПУ також підтримує посилення ролі України в діях антитерористичної коаліції. Молодіжна партія запропонувала створити нову геополітичну вісь, проект „три Ю" (англійською мовою США, Україна та Велика Британія починаються на букву „Ю"), де Україна має посідати гідне місце між двома найвпливовішими державами коаліції.

„Україна має всі підстави взяти активну участь у процесі відбудови післявоєнного Іраку", - заявив Стівен Стайнер. Він погодився, що Україна має досить спеціялістів, а також значний багаторічний досвід праці в Іраку. Посол С. Стайнер повідомив, що американські та українські дипломати вже узгоджують проєкти відбудови Іраку.

8 квітня делеґація зустрілася з полковником Стівом Долбі, котрий сказав, що Пентаґон розгляне пропозиції щодо організування в Україні гуманітарної місії. Під час зустрічі також обговорювалися питання спільних навчань українських та американських військовослужбовців, поглиблення співпраці між Пентаґоном та Міністерством оборони України.

В той самий день відбулася зустріч народного депутата України, заступника голови міжпарламентської групи „Україна -США" Юрія Павленка зі співголовою Конґресового Українського Кокусу (групи членів конгресу США щодо сприяння взаєминам з Україною), членом Конгресу США Марсі Каптур.

М. Каптур підтвердила необхідність якнайшвидшого скасування поправки Джексона-Веніка, припинення антидемпінгових розслідувань щодо українських товарів, встановлення прозорих правил для діяльности українських підприємств на американському ринку. Було досягнуто домовлення про візиту делеґації американських парляментарів в Україну та українських депутатів до Америки в травні-серпні цього року.

Зустрічі відбулися за сприяння УККА на чолі з Михайлом Савковим, мол., котрий підкреслив: „Ми вітаємо приїзд делеґації і її пропозиції. УККА твердо стоїть на позиції покращення взаємин між Україною і США і вживатиме всіх заходів, щоб допомогти Україні інтеґруватися в Евро-Атлантичні структури".

Сергій Жихарєв

Нафта і...

(Закінчення зі стор. 1)

енерґетичного сектору української економіки від Росії. Наприклад, під час своєї сенсаційної візити до Туркменістану вона домовилася про доставу до України туркменського газу, однак Л. Кучма, догоджаючи Москві, не скористався з цього домовлення, зате вповні скористався з дозволу Москви почати брутальний наступ на опозицію в Україні. У березні того року паризька „Лє Монд" цитувала Б. Тарасюка: „Російська сторона намагається віддалити Україну від процесу европейської інтеґрації". На жаль, Москва глибше, ніж Київ, усвідомлювала винятково важливе геополітичне значення України, тому діяла набагато активніше, ніж Захід. „Саме Україна є визначальною державою для всього пострадянського простору. Тому політику Сполучених Штатів щодо України треба негайно змінити", - писав в грудні 2000 року „Вашінґтон Таймс", радячи Президентові Дж. Бушеві змінити москвоцентризм на україноцентризм. Щоб цього не сталося, в українські внутрішні справи знову, швидше за все, вмочила пальці Москва: виникли „касетний" і „кольчужний" скандали...

І все ж у такої великої і потенційно сильної країни, як Україна, завжди залишатимуться шанси для подолання будь-якої, зокрема й енергетичної кризи. Про один з таких шансів і пишуть К. Паскуаль, Д. Штюдеман та М. Зюлковський: „Україна має вирішальну можливість досягнути проґресу в просуванні своїх економічних інтересів і по суті, й у символічному сенсі тісніше об'єднатися з евроатлантичною спільнотою". Конкретно посли говорять про раціональне – корисне саме з погляду енергетичної незалежности від Росії – використання побудованого рік тому і все ще порожнього нафтопроводу „Одеса – Броди", довжина якого становить 674 кілометри і через який каспійська нафта може йти до европейських ринків. Для цього належить комерціялізувати нафтопровід, на законній, схваленій Верховною Радою підставі відчинити, як радять посли, двері „для більших обсягів прямих закордонних інвестицій" і „посилити ролю України в транзиті енерґоресурсів у реґіоні".

Справа в тому, що через цей трубопровід може йти не лише російська нафта, але й каспійська, яку дотепер танкери возять до Німеччини, Чехії та Австрії через Чорне море. Це довгий і небезпечний шлях, якщо взяти до уваги нерідкі аварії танкерів, забруднення прибережних смуг, подорожчання забезпеченевих поліс на цей морський транспорт і т. п. Цитуємо статтю: „Україна, щоб виграти, має провести міжнародні переговори з надання потужностей для транспортування через трубопроводи – відповідно до надійних фінансових зобов'язань і з передбаченням перерахунків економічних параметрів залежно від різних показників якости – сирої нафти. Україна може укласти угоду, вигідну для України, решти країн Европи та каспійських, включно з американськими та европейськими компаніями, і російських виробників нафти. Якщо Україна успішно втілить цей плян, продовження нафтопроводу Одеса – Броди до Плоцька не забариться".

Що може стати на перешкоді? Не може, а вже стоїть: Україна уклала невигідні для себе угоди з Росією, віддавши Москві право контролі над тим, яка саме нафта має доступ до нафтопроводів на українській території. Посли радять „скориґувати" ці угоди. По-друге, Москва робить усе, щоб Україна не вирвалася з-під залежности, тому висуває некорисні, властиво – провокативні проєкти, які відволікають увагу Києва від кращої перспективи. Наприклад, росіяни пропонують „реверсувати" нафтопровід „Одеса – Броди", тобто помпувати російську нафту з Бродів до Одеси і до тих самих чорноморських танкерів. Мовляв, це тимчасовий проєкт – щоб нафтопровід „Одеса – Броди" , не дотягнутий до польського Ґданська, даремно не простоював. Тим часом сама Росія має власний проєкт нафтопороводу в обхід турецьких морських проток, якщо Україна не діятиме швидко і не зуміє, як підкреслюють три посли, „скористатися перевагами того факту, що „Одеса – Броди" є першим готовим транспортним варіянтом".

За „реверсування", як і слід було сподіватися, висловився Президент Л. Кучма: мовляв, Польща все обіцяє добудувати нафтопровід „Одеса – Броди", але практично нічого не робить, тому „реверсування" вигідніше, ніж простоювання труби. У Верховній Раді не всі з цією думкою погоджуються. Відкинувши крайні „так" і „ні", зупинімося на позиції члена парляментського Комітету з питань паливно-енерґетичного комплексу Петра Олійника. Він нагадує, що нафтопровід „Одеса – Броди" будувався, щоб створити конкурентне середовище в ділянці імпорту енерґоносіїв. Якщо цього не відбудеться, то Україна залишиться монопольно прив'язаною до російських джерел і „опиниться у ще більшій політичній і економічній залежності".

Великі застереження щодо „реверсування" має також директор Центру миру, конверсії та зовнішньої політики України Олександер Сушко: „Російські пропозиції щодо реверсу, можливо, нададуть шанс трошки поповнити бюджет у найближчі місяці, однак просто економічні розрахунки показують, що навіть окупити цей проєкт за рахунок реверсу неможливо. У Чорноморському басейні немає такого попиту на нафту, щоб постійно помпувати її з Бродів до Одеси. Зрозуміла позиція російських бізнесових кіл та їхніх лобістів в Україні, зацікавлених у забезпеченні своїх далекосяжних економічних інтересів. Але ця проблема стосується стратегічного питання енерґетичної безпеки України. Ключовим чинником небезпеки нашої держави в реґіоні є її залежність від одного постачальника енерґоресурсів. Будь-які спроби перепрофілювати проєкт нафтопроводу „Одеса – Броди" – це підрив сучасного статус-кво та можливостей, які ми можемо мати в перспективі".

Сподіваємося, що викладене вище допоможе читачеві зрозуміти, що політика в Україні не тільки залежить від економіки, але й ця остання залежить від політичної волі державного проводу.

П. Ч.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

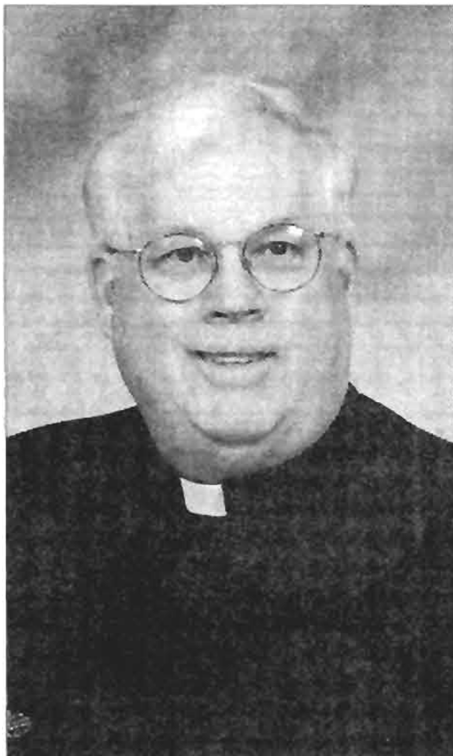
Номіновано нового єпископа УКЦ

РИМ. – У вівторок, 25 березня, Святий Отець Іван Павло II номінував єпископом Української католицької епархії св. Миколая в Чикаго (США) монсіньора Ричарда Семінака. До номінації о. Ричард належав до духовенства Української католицької епархії св. Йосафата в Пармі (США) і виконував обов'язки пароха церкви Пресвятої Трійці в Карнеґі, Пенсильванія (США).

Владика Ричард Стефан Семінак народився 3 березня 1942 року в Філядельфії, Пенсильванія. Після закінчення початкової школи продовжував навчання у гімназії, де вирішив стати священиком. У 1958 році зарахований до Стемфордської малої духовної семінарії св. Василія, Богословську освіту здобув у Вищій духовній семінарії св. Йосафата у Вашінґтоні, одержавши ступінь маґістра боголсов'я.

25 травня 1967 року висвячений на священика. У 1968–69 роках навчався у Римі, де здобув ступінь бакалавра східнього канонічного права. У 1969 році повернувся до Сполучених Штатів Америки для душпастирської праці. Упродовж наступних років і дотепер служив у різних парафіях.

Виконував також інші додаткові обов'язки на епархіяльному рівні: був епархіяльним директором Катехитичної комісії та Комісії екзаменаторів для молодшого духовенства, членом Ради Комітету пенсійного фонду для священиків, епархіяльним дорадником, протопресвітером Південного деканату, реґіональним духівником Союзу українських католиків тощо. 4 жовтня 1984 року отримав титул папського капеляна.

Владика Ричард Стефан Семінак

о. Ігор Яців

Річні збори Кооперативи СУМА

ЙОНКЕРС, Н. Й. – Цього року річні загальні збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА відбулися 15 березня у великій залі Спілки Української Молоді. Голова Лев Футала привітав Владику Василя Лостена та інших численних гостей. Першим звітував Лев Футала, який подав, що кооператива СУМА старалася дати своїм членам найвищі відсотки на їхніх вкладах та найнижчі відсотки на позичках. У висліді тих старань члени приносили свої заощадження до кредитівки. Чистий прихід осягнув 2,05 млн. дол. Більшість нових членів – нові іміґранти.

Детальний оперативний звіт подав скарбник-управитель кредитівки Ігор Макаренко. За Кредитову комісію звітував її голова Андрій Бурчак, за Контрольну комісію – секретар Василь Лучків. У обговоренні звітів виступили о. Іван Терлецький, Іван Оліярчик.

Привітання виголосили заступник Постійного представника України до ООН Маркіян Кулик, від Генерального консульства України в Нью-Йорку – Юрій Чирков, голова ради директорів Українських Кредитових Кооператив в Америці Степан Керда, президент Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Нью-Йорку д-р Богдан Кекіш, голова дирекції „Самопоміч" Нью-Джерзі Ярослав Федун, фінансовий управитель кредитівки Української національної кооперативи Богдан Лесів.

На засіданні дирекції, яке відбулося 20 березня, почесним головою обраний Лев Футала, головою – Володимир Козіцький.

Л. Л.

Голова Номінаційної комісії Володимир Козіцький вручає подарунок Левові Футалі у зв'язку з його відходом на пенсію.

Дещо з приводу річних зборів кредитівки

НЬЮ-ЙОРК. – Якщо у заголовку статті поставлено наголос на слові „дещо", то це означає, що буде подано щось особливе про Федеральну Кредитову кооперативу „Самопоміч" в Нью-Йорку. Річні збори її членів, що відбулись 16 березня, стали майже рутиною: відкриття, молитва, вшанування пам'яті тих, що відійшли, звіти, привіти гостей, вибір дирекції, довга черга подяк і т. д. Добре все це почути, щоб упевнити себе у тому, як росте і розвивається установа, що дає позитивні познаки життя громади.

За довгим президіяльним столом, крім голови Ради директорів Мирослава Шміґеля, який відкрив наради зборів і привітав численно зібраних членів, президента Кредитівки Богдана Кекіша, який керував нарадами і секретаря Богдана Курчака, який прочитав протокол з попередніх зборів, сиділи гості, серед яких були Владика Василь Лостен, який провів молитву, о. Іван Лисик УПЦ, який на закінчення провів молитву, представник Місії України до ООН Маркіян Кулик і представник Генерального консуляту України Олег Лях, які вітали провід й учасників зборів й інші шановні гості.

Звіти з праці за звітний рік склали: голова Ради директорів Мирослав Шміґель, президент Богдан Кекіш, голова позичкового комітету Михайло Савицький і голова Контрольної комісії Андрій Юзенів, що згодом подав внесок на уділення абсолюторії, який прийнято одноголосно.

Річні збори дали нагоду побачити, як фінансова установа росте і розвивається. І це є те дещо, що варте особливої уваги. „Самопоміч" у Нью-Йорку є найбільш потужною і динамічною фінансовою установою серед української діяспори. Серед її членів, а їх 13,772, є чимало осіб з „четвертої хвилі".

Знаємо, що від деякого часу економічна ситуація в США не є добра. Є велике безробіття, американські банки знизили відсотки на ощадності до мінімуму, а в тойже час з фінансового звіту довідуємося про майже астрономічні числа. По стороні активів Кредитівка осягнула суму 446, 505,817 дол. у порівнянні до минулорічної суми 392,972,287. Це на наші обставини велика сума грошей. Приходи за останній звітний рік становлять 25.7 млн. дол. Після покриття видатків чистого приходу залишилось 8.2 млн. дол.

Це справді чималий заробіток, за який слід дякувати президентові Богданові Кекішеві, голові ради Мирославові Шміґелю, касирові Богданові Курчакові, Євгенії Кузьмович-Благій, Павлові Літеплу, Михайлові Савицькому і всім професійним працівникам.

Дирекція кредитівки не тільки уміла добре заробити, але й поділитись з членами у формі дивідендів, а також релігійно-церковними, науковими і громадськими установами. Слід згадати найбільшу минулорічну пожертву – пів мільйона долярів – на Український музей в Нью-Йорку, чверть мільйона долярів на створення катедри історії України при Колюмбійському університеті, по 25 тисяч дол. на історично-освітній осередок УПЦ у Бавнд-Бруку, 25 тисяч на утримання студентів семінарії (і 5 тисяч дол. на Український музей у Стемфорді), на академію св. Юра в Нью-Йорку. Кредитівка підтримує Пласт, СУМ й інші громадські організації.

Під час відзначення 11-ої річниці незалежности України, що відбулось 5 вересня 2002 року в Інституті Америки, Генеральний консул Сергій Погорельцев подякував президентові Богданові Кекішеві і голові ККДУ Володимирові Воловодюкові за фінансову допомогу 6 українським морякам, що опинилися у скрутному становищі у порту Кінґстону-Джамейка, але щасливо повернулися в Україну. Посол України до ООН Валерій Кучинський на цьому ж форумі висловив щиру подяку кредитівці „Самопоміч" у Нью-Йорку за допомогу в надрукуванні документальної книги „Україна у Раді Безпеки ООН. 2000-2001".

З вище наведеного бачимо, яку велику працю несе для своїх членів і української громади Кредитівка. Без Кредитівки українське життя метрополії Нью-Йорку було б дуже вбоге.

Номінаційна комісія в складі: Микола Галів – голова, Олег Лопатинський і Юрій Штогрин – члени, згідно зі статутом подала трьох кандидатів на членів до Ради директорів – Богдана Курчака, Ярослава Оберишина і Андрія Юзеніва, подавши при цьому їх професійні дані. Зі залі був запропонований четвертий кандидат і ним був д-р Артур Григорович. Ведучий зборами Богдан Кекіш зарядив тайне голосування. У висліді голосування кандидати запропоновані Номінаційною комісією були обрані.

Ось це дещо, це 8.2 млн. чистого заробітку, що є дуже важливим для Кредитівки, її членів і української громади. Бажаю, щоб і цей, черговий рік був такий же або ще кращий.

Микола Галів

Народний депутат України Тарас Чорновіл, повертаючись в Україну з Вашінґтону через Нью-Йорк, побував на зборах кредитівки, де виступив з коротким привітом.

Шевченкові свята в Америці

Учасники Шевченківського свята в Маямі (перший ряд зліва): Д. Васькевич-Максимович, Карина Вилк-Максимович, Богдан Кос, Остап Данилів, Катерина Галай, (другий ряд зліва): А. Криса, І. Дзюбинська, Н. Гаврилів, Р. Гаврилів, О. Кос, Н. Попова, І. Хоптій, У. Данилів, О. Вештебей, О. П'ясецька, С. Хоптій, Р. Романів, У. Романів, Д. Криса, Р. Балабан.

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – Заходом Школи українознавства, місцевого хору „Золотий гомін" і Осередку СУМ-Ґошен ім. Митрополита Андрея Шептицького, українська громада відзначила свято Т. Шевченка 23 березня у вщерть виповненій церковній залі Пресвятої Трійці після Служби Божої.

Свято відкрила коротким словом директор Школи українознавства Оля Равлюк. Хор „Золотий гомін" і учні школи під керуванням д-ра О. Волянського заспівали „Заповіт", а присутні на залі включилися до співу.

У мистецькій частині програми, якою проводила Ева Панчишин, виступили учні школи, які читали вірші Тараса Шевченка, прозвучали пісні (кер. Галина Шепко). Ансамбль СУА „Мальви" під керуванням проф. В. Бакума і Богданни Волянської виконав дві пісні на слова Т. Шевченка в опрацюванні Б. Волянської. Осередок СУМ-Ґошен виконав інсценізацію з творів Тараса Шевченка, а хор „Золотий гомін" виконав ще три пісні.

Микола Вітенко, закриваючи свято, подякував виконавцям і присутнім.

Р. Б.

* * *

МАЯМІ, Фльорида. – 9 березня у приміщенні Українсько-американського клюбу відбулась урочиста академія в пам'ять Тараса Шевченка. Була гарно прибрана заля клюбу, на сцені у вінку із квітів – портрет Т. Шевченка. Святковости додавав вишиваний одяг присутніх, який мовби доповнював вінок шани видатному українському поетові. Присутній був о. Чировський – парох української католицької церкви в Маямі, який розпочав свято молитвою.

Голова Українсько-американського клюбу Дана Васькевич-Максимович, привітавши гостей, подала до уваги присутніх програму академії, присвячену творчості Шевченка.

Відповідно до шляхів Тарасової долі, розвитку його творчости, деклямувалися поезії Шевченка. Перед глядачами виринало славне минуле України, яке Шевченко протиставляв тодішній сучасності. Знайомство з постатями особистої біографії Шевченка – Варварою Рєпніною, Теодосією Кошиць, Ганною Закревською представило ліричну сторінку життя поета, його нездійснену долю.

Декляматорами поезій були Наталя Гаврилів, Уляна Данилів, Оксана Кос, Роман Гаврилів, Наталя Попова, Олександер Вештебей, Катерина Галай, Ірина Дзюбинська, Роман Балабан і діти – Остап Данилів та Богдан Кос.

Програму переплітали музичні твори основоположника української клясичної музики Миколи Лисенка, Євгена Козака. Пісні прозвучали у виконанні Дани Васькевич-Максимович, Карини Вилк-Максимович, Оксани П'ясецької. Хор заспівав „Реве та стогне Дніпр широкий" та „Думи мої, думи мої".

У святі брало участь багато молоді, частина якої є з „нової хвилі" з України. Новоприбулі беруть активну участь у житті громади, а своєю працею, мистецькими виступами сприяють збереженню нашої спадщини, мови, традицій.

Програму підготувала Ірина Дзюбинська, портрет Шевченка намалював Олександер Вештебей, прикрашали залю Галина Галай-Карачун, Наталя Гаврилів.

Ірена Ракуш і Данило Криса провели збірку на потреби НТШ в Нью-Йорку з нагоди 130-річчя створення наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові. Зібрано 1,100 дол.

На закінчення свята голова клюбу Дана Васькевич-Максимович подякувала присутнім та виконавцям за участь у ньому.

Ірина Дзюбинська,
голова 17 Відділу СУА

* * *

НЬЮ-ЙОРК. – Кожного року у березневі дні „Наша рідна школа українознавства" ОУА „Самопоміч" урочисто святкує роковини від дня народження Тараса Шевченка. Цього року, 8 березня, концерт розпочав учень п'ятої кляси Іванко Антонів, який продеклямував Шевченків „Заповіт" під акомпаніямент на фортепіяні Насті Антонів. Незмінна ведуча усіх свят Слава Куницька надала слово директорові школи Ользі Кекіш. Нагадавши дати життя і смерти великого поета, вона процитувала актуальний вислів П. Куліша: „Кобзар – це книга творів Т. Шевченка, яка належить усій Україні і буде промовляти до неї вічно", а потім зазначила, що у різних куточках світу у березні сини і дочки України вшановують великого Українця, пригадала також, як 10 січня 1998 року до школи завітали перший астронавт України полковник Леонід Каденюк і його дублер Ярослав Пустовий. Полковник розповів, що він брав „Кобзар" і портрет Т. Шевченка в космічну експедицію на кораблі „Коламбія".

Учениця 12-ої кляси Адріяна Ганкевич (опікун Мирослава Камінська) детальніше зупинилася на життєвому і творчому шляху поета.

Свято продовжив хоровий спів учнів 4–6 клясів під керівництвом вчительки музики і співу Марії Герасимович-Олинець. Акомпаніювала на фортепіяні Настя Антонів.

Потім заля вітала найменших виконавців – „Світличку" (опікуни Леся Козак, Нуся Рак, хореограф Дарія Ґендза, акомпаніятор Марта Мачай). Малята виголосили „Реве та стогне Дніпр широкий", вірш „Ми маленькі діти" та заспівали „Поклін тобі, Тарасе". Діти передшкілля прочитали „Сон" (опікун Наталія Гуга).

Першоклясники вітали Кобзаря композицією „Тарасові квіти". Олекса Какс читав вірш „Зацвіла в долині червона калина" (підготувала їх Уляна Ганущак). Привітали поета учні 2-ої кляси, які читали вірші сучасних поетів (опікун Марія Лисецька).

Вінок Тарасові Шевченкові дзвінко виголосили третьокласники (опікун Люба Витвицька). Устами четвертоклясників промовляв Тарас, коли вони читали його поезії (підготовила д-р Ліда Стасишин). Вірш Т. Шевченка „Праведная душе", а також Лесі Українки „На роковини" виконали учні 5-ої кляси (опікун Слава Куницька). Шестиклясники (опікун Лідія Гуда) поставили сценку Романа Завидовича „Віщий сон", а також монтаж. Вірш „Мені тринадцятий минало" прочитав Василько Трубич, „Село" – Катя Григорович. Поезії Тараса Шевченка читали учні 7-ої кляси – Юля Бучацька, Орест Бідник, Ерик Андерсен і Орест Лапан, Володя Єфремов і Степан Стасишин, Софія Вовк, Ярина Стасинчук (опікун Валентина Каплун). Учні 8-ої кляси (опікун д-р Юрій Гаєцький) Христина Місюк і Юля Клецун від усієї душі старались донести до слухачів вірш Миколи Нагнибіди „Присвята Шевченкові", Віка Слободян прочитала поему Т. Шевченка „Петрусь" (підготувала учениць Ольга Матвіїшин). Баляду „Причинна" деклямувала учениця 11-ої кляси Оля Куницька (опікун Євстахія Гойдиш), Дев'ятиклясниця Оленка Кебало виконала поезію „На Великдень, на соломі", а Наталка Гузій прочитала твір „Русалка" (підготував їх Іван Бернацький).

Закликом до єдности прозвучала поезія „І мертвим, і живим" у виконанні учнів 10-ої кляси (опікун Ольга Матвіїшин). Національний гимн України, який виконала вся заля, довершив виступ учнів.

Ольга Матвіїшин,
вчителька

Виступають учні школи в Нью-Йорку.

До 70-річчя Великого голоду в Україні

Три голодомори в Україні

Хто і коли написав ці рядки?

„Загупало в двері прикладом,
заграло, зашкрябало в шибку.
– Ану, одчиняй, молодице,
чого ти там криєшся в хаті?
Застукало в серці, різнуло:
ой горе! це ж гості до мене!
Та чим же я буду вітати –
іще ж не зварився синочок...
Біжить, одмикає сінешні,
гостям уклоняється низько.
Гостей вона просить проходить,
сама ж замикає за ними.
Проходять солдати у хату;
один з них писати сідає,
два інших стають коло печі,
а два при рушницях на дверях.
– Ну як же живеш, молодице?
Показуй, що вариш-готуєш? –
Стоїть молодиця – ні з місця –
і тільки всміхається тихо.
Горщок витягають із печі,
в нім скрючені пальчики видно.
Стоїть молодиця – ні з місця –
і тільки всміхається чудно.
Знаходять одрізані ноги,
реберця, намочені в цебрі,
і синю голівку під ситом,
що вже почала протухати.
Стоїть молодиця – ні з місця –
і тільки всміхається страшно.
– Ну як же живеш, молодице?
Чого ти мовчиш, не говориш?
– Отак і живу я...– та й змовкла.
Ой чий же це голос у неї?
Хрипкий, а тремтючий, веселий.
– Та так і живу,— проспівала.
Хіба ж то йому я не мати?
Чи їсти, скажіть, не хотілось?
Ви хочете їсти? Сідайте.
Між вами і я – молодая.
Повірите, люде, їй-богу.
Отак тільки тут полоснула –
затіпалось зразу і стихло.
Повірите, люде, їй-богу...“

Ці рядки написав Павло Тичина у 1921 році, тому що перший голодомор стався в Україні одразу після її окупації військами РСФСР. Тоді й розпочався грабунок продуктів харчування для Росії, економіку якої знищила громадянська війна.

Голод як метода боротьби з непокірливим населенням був випробуваний за вказівкою „вождя світового пролетаріяту“ В. Леніна в 1920-1921 роках. Україна, довгий час опираючись встановленню більшовицької влади, стала для партії комуністів кісткою в горлі. Після розгрому реґулярних білогвардійських і петлюрівських армій в Україні розгорнулася широка партизанська боротьба проти більшовицького режиму. От тоді і було вирішено організувати голод для приборкування непокірливих. В Україні була оголошена „продрозверстка“. Продавати вирощений хліб селянам суворо заборонялося – по селах їздили спецзагони, вилучаючи в людей зовсім не надлишки, а весь хліб, аж до посівного запасу. Десятки тисяч людей стали гинути від голоду, особливо з настанням холодів (а Росія в цей час продала за кордон понад 10 мільйонів тонн зерна за демпінговими цінами). У такий спосіб опір України був зломлений, а держава одержала необхідну їй валюту. Облік загиблих під час першого голодомору ускладнено загальним безладом нової влади.

Чиї імена надано вулицям?

Якщо зараз запитати жителів вулиці ім. Косіора, чи знають вони, хто такий був Косіор, якщо те саме зробити на вулицях імені Постишева чи Чубара, то навряд чи хтось із жителів докладно розповість про тих, чиї імена надано вулицям.

Газета „Правда“ 4 і 8 грудня 1932 року закликала до рішучої боротьби з „куркулями“ в Україні. 24 січня 1933 року Центральний комітет партії відрядив в Україну свого секретаря П. Постишева, який разом з першим секретарем ЦК КП(б)У С. Косіором і начальником ОГПУ (попередника НКВД) України В. Балицьким змістив 237 секретарів районних комітетів партії, 249 голів районних виконавчих комітетів, понад половину голів колгоспів. Солдати ОГПУ оточували населені пункти, разом з активістами партії вигрібали зерно, не випускаючи голодне населення за межі сіл. Почалося „розкуркулювання“ і висилання в Сибір. Першими під гарячу руку загороджувальних загонів потрапили 500 індивідуальних господарств Одеської области. До початку 1933 року репресії охопили практично всю правобережну Україну і південь республіки. Десятки тисяч українців відіслали разом з родинами в товарних вагонах у Сибір. Одна третина депортованих загинула в дорозі.

Масові маштаби смерти від голоду прийняли на початку березня 1933 року. Із сільського населення від голоду померла п'ята частина. Села і міста були завалені трупами людей. Особливою директивою Л. Кагановича колгоспи, що не виконали пляну хлібозаготівель, заносилися в так називаний „чорний список“. У села, що потрапили в цей список, не поставляли продовольство доти, поки не буде виконаний плян. Будь-яку торгівлю в цих селах було заборонено.

Жителям сіл забороняли залишати місце проживання. Контролю здійснювали загороджувальні загони НКВД. Але плян хлібозаготівель в Україні не виконувався. 1 січня 1933 року від Сталіна на ім'я С. Косіора надійшла телефонограма з наказом широко сповістити всіх колгоспників і власників індивідуальних господарств, що ті, хто добровільно здасть захований хліб, репресіям піддаватися не будуть. Це розпорядження дало поштовх черговому витку репресій. Вже в перші п'ять днів після телефонограми було арештовано 2700 чоловік, з них розстріляні 56 чоловік. Голод досяг вершини. Найважчим був період з лютого по червень 1933 року. Саме в цей час кількість жертв зростала щогодини.

Мій батько, Микола Іванович, був тоді семирічним хлопчиком, жив у селі Діївці. Він згадує: *„Пам'ятаю себе худим, але з величезним, опухлим від голоду животом, на якому були видні сині жилки. Ми ловили горобців, їли кісточки з абрикосів – вся сім'я від них захворіла. Врятувалися тим, що мама віднесла в „Торґсін“ сережки, подаровані її матір'ю на весілля, і за них отримала пуд кукурудзяної дерті. Вона пекла млинці на воді, без жиру“.*

З районів і областей від місцевих партійних керівників у ЦК КП(б)У стали надходити численні повідомлення про жертви голоду і факти канібалізму.

Ось три з них: *„Умань. На цвинтарях щодня знаходять велику кількість непохованих трупів, що їх вивозять сюди родичі померлих. Через кілька днів у деякі трупів відрізають руки чи ноги“.*

„У Білоцерківському районі на Київщині батьки вбили старшого сина, м'ясо засолили і годують ним молодшого сина“.

„У Володарському районі мати виїхала із села і покинула дітей віком 12, 9 і 3 років. По домовленості зі старшою сестрою, дев'ятирічний хлопчик убив трирічну сестру. М'ясо їли в сирому вигляді“.

На тлі цього кошмару СРСР інтенсивно продавав зерно за кордон, зокрема в Німеччину, щоб розрахуватися за німецьке устаткування для розвитку важкої промисловости.

Частина населення робила спроби втекти до західньої України, але на кордонах стояла Червона армія, яка косила нещасних з кулеметів. Галичани та волиняни зібрали значну кількість зерна для сходу України, але червона влада заявила, що Україна не потребує цього хліба.

Коли партія й уряд вирішили замітати сліди, то звалили справу на „ворогів народу“. Наприкінці 1933 року в Україні „розкрили“ контрреволюційну змову. Групу з 70 осіб звинуватили у знищенні запасів зерна, що нібито спровокувало голод „у деяких областях правобережної України“.

Почалася чищення рядів КП(б)У. Понад тридцять тисяч українських комуністів були репресовані. Багатьох з них розстріляли. Сталінський режим відхрестився від штучно створеного голодомору в Україні. Однак фактично усе розкрилося майже випадково під час перепису населення.

Офіційна статистика стверджувала, що річний приріст населення в СРСР складає три мільйони осіб. Виступаючи на Всесоюзному з'їзді колгоспників-ударників у 1933 році, Сталін жартівливо говорив, що „нас стає з кожним роком більше на одну Фінляндію“. Реальність виявилася далека від дійсности. Після убивчих цифр перепису 1937 року ЦК партії й особисто Сталін наказали „подкоректувати“ незручні результати. Для кожної республіки був уведений свій відсоток виправлення. Відповідно до архівів, результати перепису в Україні коректувалися на 25-27 відсотків. Це майже в три рази більше, ніж в інших республіках.

Природно, що облік смертей від голоду ніхто не вів. Цифри, зібрані у областях, у загальні відомості не зводилися. Розрахунки показали, що за 1932—1933 роки в Україні вмерли від 7 до 10 мільйонів осіб.

Голод в Україні 1932-33 років організували особисто Сталін, голова уряду В. Молотов і Політбюро ЦК ВКП(б), до складу якого входили К. Ворошилов, М. Калінін, Г. Орджонікідзе, В. Куйбишев, С. Кіров, А. Андрєєв, Я. Рудзутак, секретарі ЦК Л. Каганович і П. Постишев, перший секретар ЦК КП(б)У С. Косіор, керівники ОГПУ. Тобто саме ті, чиїми іменами названі вулиці України.

Третій голод

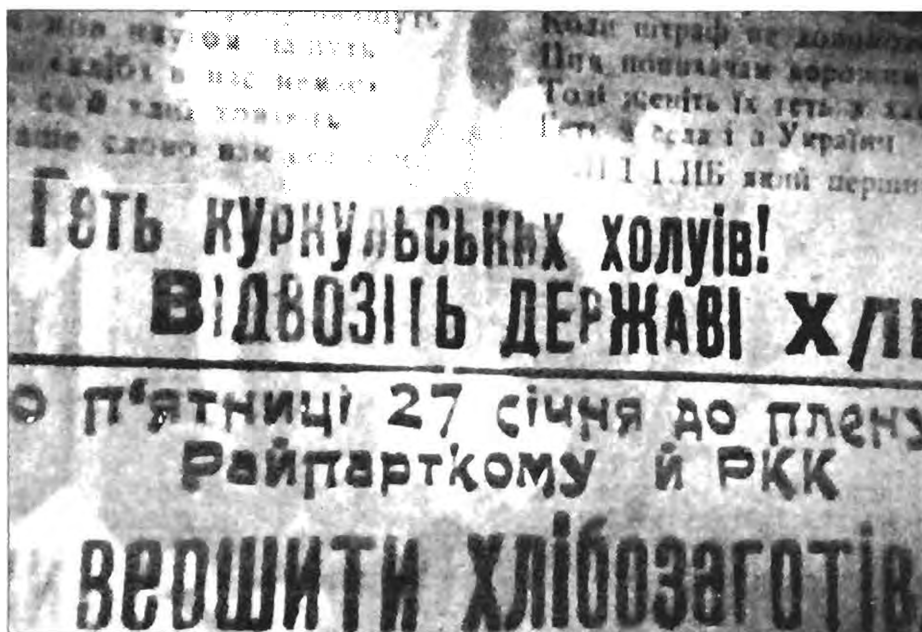
Третій радянський голодомор в Україні тоталітарна „партія-держава“ СРСР скоїла після Другої світової війни. Творення голоду відбувалося шляхом пограбування села через здійснення репресивної хлібозаготівельної та податкової політики, насильницькі надмірні зернопоставки у посушливі повоєнні роки. Верховна влада на чолі з диктатором Й. Сталіним, як і раніше, використовувала українське село як „донора“ для відбудови промисловости, відновлення військово-промислового комплексу. Плян хлібозаготівель на 1946 рік – 340 млн. пудів хліба – Україна не могла виконати. Але замість зниження цей плян у липні 1946 року 23 областям було підвищено. Але цей плян було виконано тільки на 62 відсотки.

Й. Сталін, його найближче оточення – В. Молотов, Г. Маленков, Л. Каганович вбачали у невиконанні пляну провину колгоспників, яких звинувачували в „розкраданні“ хліба. Такого роду звинувачення викликали нові репресії.

Саме в той час, коли люди в Україні голодували і вмирали голодною смертю, багато хліба вивозилося за кордон. За 1946-1947 роки в Польщу, Чехословаччину, Болгарію, Німеччину, Францію з СРСР було експортовано 2.5 млн. т. зерна.

Лихоліття вразило майже всю Україну, за винятком західних областей. Голодуючі змушені були вживати у їжу траву, листя дерев, загиблих тварин. Станом на 2 липня 1947 р. в Україні нараховувалось понад 1 млн. 154 тис. виснажених голодом людей. Від штучного голоду за неповними даними загинуло в Україні понад 1 млн. людей.

Опанас Рудь,
викладач Дніпропетровського гірничого інституту

1932 р. Комуністична преса теж була організатором голоду.

На цю виставку чекає Україна

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – У готелі „Рамада" 5 квітня було показано документальну виставку „Забуттю не підлягає. Хроніка комуністичної інквізиції", про яку вже повідомляла „Свобода" (чч. 10, 11, 13). Численні відвідувачі оглянули виставку і заслухали коментар до побаченого голови Київської міської організації Товариства „Меморіял" Романа Круцика, який закликав громаду до фінансової допомоги з метою виготовлення серії виставок про терор в Україні. Враженнями присутніх поцікавився редактор „Свободи" Лев Хмельковський.

Богдан Пилипів скористався нагодою розповісти дочці Соломії про голод в Україні.

Стефанія Букшована

Стефанія Букшована: *„Немає слів, щоб гідно оцінити те, що зробили люди, які підготували цю виставку. Ці матеріяли треба видати книжкою. Тим більше, що тема голоду вже офіційно порушена у Верховній Раді. Особливо про це треба вести мову перед наступними президентськими виборами".*

Василь Тершаківець

Василь Тершаківець: *„Тяжко все охопити на цій виставці. Добре, що видали книжку пояснень до виставки, але варто б видати також підручники для шкіл. Зокрема англійською мовою, тому що дуже мало знають в Америці про злочини комуністичного режиму проти українського народу. Єврейський геноцид більше відомий, дещо відомо про вірменський, а український досі незнаний. Також треба і в Україні широко показувати цю виставку, тому що там було тривалий час заборонено вести мову про голод".*

Леся і Петро Ярмаки

Леся Ярмак: *„Мені батьки розповідали про те, що діялося в Україні. Моя мама походить з Полтавщини і маленькою бачила голод, а тато – з-під Івано-Франківська. Тим часом, молоді люди про це часто не знають, американська преса про ці події не хоче розповідати. Тому треба показувати такі виставки, щоб люди знали про злочин".*

Петро Ярмак: *„Коли я дивлюся на ці стенди, то моє серце болить від того, що український нарід так страждав, що наші люди так багато пережили. Я в Америці народився і знаю, що тут ніхто не розуміє, що з нами сталося. Треба, щоб в Америці знали про наш голокост. Мій дід з Кривого Рогу, де теж був голод".*

Що знаємо про табори „Ді-Пі"?

НЬЮ-ЙОРК. – Цікава і джерельна доповідь відомого історика д-ра Ореста Субтельного про активність української групи в таборах переміщених осіб викликала широкий відгомін серед молодшого покоління, як і взагалі серед нашої громади.

Доповідь відбулася 7 березня в Українському музеї та зібрала численну публіку, що з цікавістю слухала висновки досліджень про цей період активности української групи переселенців, невдовзі після закінчення Другої світової війни.

Д-р О. Субтельний, якого представила публіці Софія Геврик, розпочав свої незвичайно інформативну та цікаву розповідь від ствердження, що якби не існувала група переселених українців, т. зв. „Ді-Пі", то ледве чи їхні нащадки у Північній Америці втримали б дотепер багатогранне українське життя.

Доповідач точно представив шлях української великої спільноти, що опинилася на терені Німеччини після закінчення Другої світової війни, з якої частина не повернулася домів з політичних причин та зажила дуже продуктивним суспільним життям в переселенчих таборах. Понад 200,000 громадян совєтської України вирішило не повертатися додому, а шукати інших шляхів життя. І саме ці люди створили у переселенчих таборах усі галузі громадського життя, починаючи від політичних партій, і кінчаючи на шкільництві та молодечих організаціях. Саме цьому поколінню, що вибрало непевне життя в переселенчих таборах, а відтак еміграцію до заморських країн, завдячується, на думку доповідача, силу і значення громадського життя в Північній та Південній Америці, як також в Австралії.

Присутні на доповіді, а частиною їх були молодші американці українського походження, мали нагоду може вперше отримати точні та науково опрацьовані інформації про активність українських переселенців у таборах „Ді-Пі", яка була справді гідна подиву, якщо брати до уваги складні умови життя.

З вичерпних дослідів д-ра О. Субтельного присутні довідалися що в переселенчих таборах засновано 133 звичайних шкіл, 45 відсотків молоді належало до молодечих українських організацій, було 49 хорів, 34 драматичних гуртків, виголошено 2,440 доповідей, 1345 концертів. Це тільки декілька із чисел, які вказують на широку та жваву діяльність групи українських „Ді-Пі", що, не бажаючи повертатися під совєтське панування, вибрали „волю", яка завершилася після перебування в таборах – виїздом за море в 1945–1949 роках.

Незвичайна цікава аналіза українського політичного, громадського та культурного життя цієї групи наших переселенців, як її представив д-т О. Субтельний у своїй доповіді, чітко показала причину, чому члени цієї групи не хотіли повертатися додому та вибрали перебування в таборах, а відтак переселення в заморські краї. Потомки цієї групи сьогодні провадять усіми галузями українського життя на місцях свого поселення і подають помічну руку своїм братам в Україні у всіх їхніх радісних та сумних нагодах, даючи цим доказ, яким важливим для української спільноти був період перебування у таборах переселених осіб, з цілою його активністю та патріотизмом.

Д-р О. Субтельний

О. Кузьмович

УКРАЇНА І СВІТ

Звіт держдепартаменту США про права людини

ПРАГА, Чехія. – У понеділок, 31 березня, Державний департамент США оприлюднив щорічний звіт про становище прав людини у різних країнах світу протягом 2002 року. Серед порушників прав людини – іракський режим, а також низка країн-союзників США в антитерористичній коаліції. Держдепартамент США констатує серйозні порушення в Росії, Білорусі й Україні.

До країн, де є найгірша ситуація з правами людини, звіт відносить Ірак з режимом Садама Гусейна. Він, крім грубих порушень прав власних громадян, створює загрозу мирові і стабільності в міжнародному маштабі. За словами президента США Дж. Буша, порушення прав людини в Іраку стали однією з причин воєнної акції. Етнічні і релігійні меншості зазнають репресій, служба безпеки застосовує тортури до представників опозиції або вбиває їх.

У звіті держдепартаменту США фігурують також дві курдські політичні партії на півночі Іраку, які допускаються грубих порушень прав людини, хоча, як сказано в цьому документі, останнім часом обидві партії намагаються запровадити демократичні принципи діяльности.

Автори звіту гостро критикують також Туреччину, яка далі застосовує жорстокі репресії і тортури, переважно до представників лівих партій та ісламських фундаменталістів.

Першим із порушників прав людини серед країн колишнього СРСР фігурує Узбекистан, до речі, головний союзник США в операції в Афганістані. Голосування під час референдуму у січні минулого року, як мовиться у звіті Держдепартаменту, не були вільними й чесними.

Росія порушує права людини в Чечні. Російські війська продовжують репресії проти чеченського цивільного населення: безпідставні затримання й арешти на невизначений час, побиття і й інші види знущань. Звіт критикує також чеченський рух опору, який у відплатних акціях вдається до жорстоких розправ над російськими військовослужбовцями і над представниками чеченської адміністрації, які співпрацюють з російським командуванням. У документі сказано також про випадки викрадень людей чеченськими бойовиками.

Білоруська влада далі обмежує своїх громадян у свободі слова і зборів, не дає можливости переобирати керівні органи, залякує або кидає до в'язниць журналістів, які зважуються критикувати режим.

У звіті містяться також закиди проти України (звіт оцінює поведінку України як незадовільну) , де у в'язницях б'ють в'язнів, а місцева влада залякує журналістів. Судова система, згідно зі звітом, скорумпована і перебуває на послугах керівництва.

Василь Дарчук,
Радіо „Свобода"

Видано другий том „Городенщини"

ДЖЕКСОН ГАЙТС, Н. Й. – Під патронатом об'єднання „Городенщина", завдяки пожертвам городенчан в діяспорі видано другий том історично-мемуарного збірника „Городенщина", який містить нові матеріяли з історії нашого краю в часи польської, німецької й більшовицької окупації.

Пильну увагу приділено довоєнним рокам, періодові Другої світової війни і особливо національно-визвольним змаганням ОУН–УПА в Городенському районі. Книга споминів про героїчну національно-визвольну боротьбу українського народу на Городенщині має стати речницею достовірної правди нашого невмирущого духу і пам'яті.

Усі, хто має бажання набути другий том „Городенщини", можуть зголошуватися на адресу: Wasyl Nykyforuk, 35-43 72nd Street, Jackson Heights, NY 11372-4025. Тел.: (718) 424-0754. Ціна книжки 40.00 дол., без вартости пересилання.

Василь Никифорук,
голова товариства

Серце університету

Національний університет „Острозька академія" має свою давню та славетну історію. Саме з ним пов'язується ренесанс української нації. Через 425 років забуття, в 1994 році університет відродився в буквальному розумінні з руїн, і за вісім років свого існування став провідним вищим навчальним закладом, отримавши престижні нагороди не лише в Україні, але і за її межами. З впевненістю можемо стверджувати, що саме тут навчаються і формуються майбутні провідники української нації.

Як загальновідомо, серцем кожного університету є його бібліотека. Якщо в серпні 1994 року в приміщенні новоствореної бібліотеки Острозької академії не було жодної книжки, то сьогодні її книжковий фонд є унікальним за своїм складом і становить 300,000 одиниць літератури.

Плідною є видавнича діяльність Острозького осередку Українського історичного товариства (УІТ). Тут започатковано перевидання монографічних досліджень видатних українських істориків, праці яких у радянський період перебували в закритих фондах бібліотек та архівів й були заборонені.

Бібліотека має відділи англомовної і окремий польськомовної літератури. Як окремий підрозділ функціонує „Ресурсний центр з вивчення чужоземних мов", який забезпечує усі факультети, а насамперед факультет чужоземних мов, підручниками, словниками, відео- та аудіоресурсами, періодичними виданнями англійською, німецькою, польською та іншими мовами.

Розпочато загальну комп'ютеризацію бібліотеки та створення її віртуального варіянту. І все ж бібліотека – це найболючіше місце Острозької академії, адже книжковий фонд знаходиться в старих, непристосованих приміщеннях, читальна заля вміщує всього 200 студентів, а її стіни настільки вологі (десятиліттями стояли без даху), що є загроза безповоротної втрати частини рідкісних стародруків. Отож для того, щоб серце Острозької академії билося ритмічно і довготривало, ректорат розпочав будувати нове приміщення наукової бібліотеки. Проєкт цієї будівлі виконаний кращими фахівцями в галузі містобудування та архітектури. Це буде кругла двохповерхова споруда – головний вхід до якої виконано у вигляді порталу з колонами. Книжкові фонди нової бібліотеки зможуть вмістити 400 тисяч книг, читальна заля розрахована на 400 місць, комп'ютерна заля (віртуальна бібліотека) – на 100 місць. На першому поверсі новозбудованої бібліотеки плянується розмістити Інститут досліджень української діяспори, який нещодавно відкрито в Острозькій академії й головною метою якого є вивчення студентами інтелектуальної спадщини української еміграції в Америці, а також архів і музей. Загальна вартість будівництва становить 600,000 дол. На сьогодні вже змуровано перший поверх бібліотеки за кошти жертводавців, у тому числі й діяспори США, завдяки фондові друзів Острозької академії, що існує при Українському Народному Союзі.

Національний університет „Острозька академія" висловлює глибоку вдячність всім благодійникам та запрошує до підтримки проєкту побудови нового корпусу наукової бібліотеки. Імена жертводавців будуть навічно вписані в історію відродження української освіти. Тим, хто пожертвує 10,000 дол. і вище, буде присвоєно звання фундаторів наукової бібліотеки, а їхні імена будуть першими викарбувані на стінах бібліотеки. Також їх буде нагороджено срібно-бурштиновим знаком „Острозька академія" (найвища нагорода університету). Тим, хто пожертвує від 1000 до 10,000 дол., буде присвоєно звання мецената, а їх ім'я також буде викарбуване на стінах бібліотеки.

Чеки та грошові перекази можна надсилати керівникові фонду на адресу: Dr. Myron V. Kuropas, 107 Ilehamwood Drive, Dekalb, IL 60115, USA.

Чеки просимо виписувати на: UNA Foundation/Ostroh Fund. Всі пожертви звільнені від податків.

Ректорат Острозької академії

СПРОСТУВАННЯ

У фінансовому звіті ККДУ, який у 13 числі „Свободи", повинно бути „ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ККДУ за час від 1 січня до 31 грудня **2002 р.**

Адміністрація

Вечір віршів Василя Махна

НЬЮ-ЙОРК. – Асоціяція Українців Америки запрошує нашу громаду на мистецький вечір, під час якого відбудеться двомовне (українсько-польське) читання віршів Василя Махна, який представить нещодавно видану в Польщі перекладну книжку „Wedrowcy" („Мандрівники") („Bon Ami", Познань, 2003р). Польські переклади читає актор Ґжеґож Херумінський. У програмі мистецького вечора виступає відома джазова співачка Бася Мур, в галереї – виставка творів Марека Сулека, який покаже також скульптури.

Початок – 12 квітня о 7:30 веч.. Вступ 10 дол.. Для студентів - до 8:00 веч. - вхід вільний. Адреса: **Europa Club, 98-104 Meserole Avenue (corner of Manhattan Avenue), Greenpoint, Brooklyn, NY. 11222. Зупинка "Nassau Street" на "G train". Тел: 646.322.4051.**

„Голос" з України в Ізраїлі

ПАРСІПАНІ, Н. Дж. – До „Свободи" надійшло одне з березневих чисел українсько-ізраїльської газети „Голос", яка виходить в Ізраїлі як додаток до тижневика „Секрет". Цікаво було дізнатися, що у цій країні вийшло вже понад 250 чисел газети, яка доброзичливо розповідає про Україну. Серед публікацій газети помітне місце посідають новини з життя юдейських громад в Україні. Ця інформація засвідчує позитивну політику нової держави у галузі національних меншин. В інтерв'ю газеті співпрезидент Єврейської конфедерації України Едуард Френкель сзазав: „За останні 10 років єврейське життя в Україні зазнало бурхливого розвитку. Про це свідчить число створених організацій. Багато молоді прийшло до єврейського руху. Такого не було за радянської влади".

Газета розповідає про підсумки перепису населення 2001 року і відмічає зростання чисельности українців при одночасному зменшенні юдейського населення, яке за кількістю проти попереднього перепису в 1989 році перейшло з третього на десяте місце. 13.4 відсотка юдеїв вважають рідною мовою українську, тільки 3.1 відс. обрали рідною мову своєї національности, для решти рідна мова – російська.

Газета відкриває ряд маловідомих сторінок історії, пов'язаних з Україною. Останнім часом стало відомим ім'я Юрія Кондратюка (Олександра Шаргея), космічні проєкти якого були успішно використані в США. Проте значно менше відомо про те, що його опрацювання покладені в основу зведення у Москві Останкінської телевежі. Учений пропав безвісти в лютому 1942 року в бою з німець-ким військом на березі річки Оки.

Цікавою виявилася розповідь генерала у відставці Івана Ганусенка, який у 1943 році під Москвою був охоронцем полоненого німецького фельдмаршала Павлюса. Коли у Москві було влаштовано перший салют, Павлюс та І. Ганусенко разом спостерігали за фаєрверком з балькону будинку, де жив фельдмаршал (колишньої дачі Володимира Немировича-Данченка).

Газета вміщує докладні розповіді про братів Кличків, відомого футболіста київського „Динамо" 1970-их років Віктора Колотова.

Л. Хм.

Яскравий слід в науці

Ім'я Миколи Чубатого, історика, а з 1941-го – по 1954 рік – співробітника газети „Свобода", в якій опублікував понад 100 статтей на різноманітну тематику, не багато говорить сьогоднішньому читачеві.

Його прізвище не раз згадувалося на сторінках радянських історичних видань, зокрема тих, що боролися з т. зв. „українським буржуазним націоналізмом". Сторінки цих псевдоісторій густо рясніли сентенціями на зразок: „Всупереч правді історії, націоналістичні автори намагаються і в наші дні твердити, що Київська Русь була початком епохи українського державного життя, витвором українського єства, самої тільки української народности, яка існувала як окремішне тіло з найдавніших часів і в період древньоруської держави панувала над усіми східнослов'янськими землями". (Ю. Римаренко. „Буржуазний націоналізм та його теорія нації". – „Наукова думка", Київ, 1974 р.).

Микола Чубатий – засновник і перший голова Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, в США, професор Українського Вільного Університету (Мюнхен) та Українського Католицького Університету (Рим). Тематика його наукових праць стосується: історії Української Церкви („Митрополит Іпатій Потій, апостол церковної єдности", 1914; „Західня Україна і Рим у XIII ст.", 1917; „Правне становище церкви в Козацькій Державі", 1925; „Історія унійних змагань в Українській Церкві", 1937. „Історія християнства на Руси-Україні" (Т. 1, II. – Рим, 1965–1976); історії українського права – „Огляд історії українського права. Історія джерел та державного права", 1921–1922; „Державноправне становище українських земель Литовської держави від кінця XIV ст."; 1924 та ряду інших проблем.

Особливий інтерес становить його праця „Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східньослов'янських націй" (1964). Про історію її написання М. Чубатий розповідає в передньому слові: „Поштовхом до опрацювання цієї монографії став виступ автора з доповіддю: „Київська Русь і початок трьох східнослов'янських націй" на Міжнародній комісії для славістичних студій під час XI Міжнародного конґресу історичних наук в Стокгольмі (1960).

Над доповіддю розгорнулася там жива дискусія з участю відомих совєтських учених, дослідників Київської Русі, академіків Б. А. Рибакова, М. Н. Тихомірова з Академії Наук СССР. Доповідач мав можливість безпосередньо сконфронтувати їх погляди, себто теперішні погляди офіціяльної совєтської історичної науки в цій справі, з поглядами українських істориків, прихильників схеми Грушевського".

Монографія М. Чубатого „Княжа Русь-Україна" та виникнення трьох східньослов'янських націй" арґументовано спростовує радянську історіографію про Київську Русь як „колиску трьох братніх народів", з єдиною давньоруською народністю, мовою та культурою. В ній автор, спираючись на джерела та досягнення української історіографії, зокрема М. Грушевського, робить ряд важливих висновків. Три східньослов'янські народи, згодом нації – українська, російська та білоруська – кожна окремо формувалася з етнічного субстрату тієї людности, що жила на нинішніх територіях цих трьох націй принаймні від епохи неоліту.

Найраніше з-поміж трьох східньослов'янських народів почав формуватися народ русинів-українців. Прапредками етнічного субстрату, з якого зформувався український народ, було населення трипільської культури. Як одноетнічний слов'янізований масив виступають предки українців уперше на історичній арені в VI ст. під назвою антів, а в середині IX ст. український народ був уже зформований.

Початок державному життю українського народу поклав князь Кий, а дещо пізніше виникли й інші державні організми на землях антів, зокрема Дулібський союз племен. Київська Русь виникла як одноетнічна держава українців, до якої було приєднано інші неукраїнські території з різноетнічним населенням.

З нинішніх трьох східньослов'янських народів хронологічно останнім став формуватися російський народ, етнічним субстратом якого стали фінські племена, повністю або частково слов'янізовані.

В другій половині XII ст. у верхів'ях Волги виникла Володимиро-Суздальська держава, політично, економічно та духовно так далеко відчужена від Київської Русі, що її важко було вважати за частину Руської землі. Створена в Радянському Союзі теорія про існування єдиної давньоруської народности упродовж IX–XI ст. на всій території Руської держави позбавлена будь-якої наукової підстави.

Ярослав Колодій,
Філядельфія

ПОДЯКА

За урочисте відзначення моїх 90-их уродин 43-им відділом Союзу Українок Америки у Філядельфії в дні „Весняної Зустрічі",

щира подяка

голові відділу – АННІ МАКСИМОВИЧ,
імпрезовій референтці – ЛЮДМИЛІ ЧАЙКІВСЬКІЙ

і усім СОЮЗЯНКАМ та ВИКОНАВЦЯМ ПРЕГАРНОЇ ПРОГРАМИ.

Рівнож дякую моїм друзям та приятелям, які так численно прибули на свято в дощову погоду.
Від Вас – це мені найкращий подарунок,

за що від серця ДЯКУЮ.

Леся Яцкевич

Постмодернізм...

(Закінчення зі стор. 5)

українські композитори, а не до копіювання його безпосередніх засобів. Тим самим можна твердити, що вплив Лисенка на цілі покоління українських композиторів далеко не такий простий, як його представляли радянські гаґіографи, одночасно іґноруючи більшість Лисенкового надбання у виконанні. Сам Лисенко поєднав надзвичайно синтетично елементи української народної музики з композиторською технікою євроцентричного романтизму середини XIX століття, подібно до своїх ровесників Ґріґа в норвезькій музиці та Дворжака в чеській. Лисенкова синтеза знайшла найбільш безпосередній резонанс серед тих композиторів, які в свою чергу зуміли поєднати Лисенкову спадщину із технічними засобами, знову ж таки євроцентричного постромантизму, хоч її принципи можна знайти і в українському авангарді. Отже, Лисенко формує свою музичну мову на композиторській техніці Мендельсона та Шопена, застосованій до найбільш характеристичних елементів українського музичного фольклору. Його наслідники за його ж принципом творять синтезу тих же українських елементів із композиторською технікою центрально-европейських майстрів – від Йожефа Сука та Леоша Яначека до Бели Бартока і Богуслава Мартіну. Але це ще не постмодернізм. Справжній постмодернізм у музиці поєднує не лише стилістичні елементи різних віків: стилістичний парахронізм – це тільки один з його аспектів. Мабуть, найвагоміша прикмета музичного постмодернізму – це поєднання різних жанрів у стилістичному плюралізмі, що його, завдяки перетворенню, годі назвати еклектикою.

На заході за останнє півстоліття найбільш типові провісники постмодернізму були такі розбіжні постаті, як німець Карл Орф та американець Леонард Бернштайн. Орф поєднав просту архаїчну ладовість з рвучким і багатим ритмом та сучасною оркестрацією в надзвичайно успішній кантаті „Карміна Бурана" ще в 1937 році. Бернштайн, у свою чергу, – популярні жанри з клясичною артифіційністю в не менш успішних мюзикалах „Вест Сайд Сторі" та „Кандід" в 1950-ті роки. Обидва композитори творили так само у вищих стилях, але не так успішно. Музичний постмодернізм проявився вповні в двох останніх десятиліттях. Як приклад, можна навести різних композиторів та виконавців-імпровізаторів першої величини: смичковий квартет „Тетрле Айленд" імпровізує твори на основі дуже широкої добірки матеріялу, від клясичного джазу до гіндуських раг. Вольончеліст Йо-йо Ма поєднує европейський постромантизм та імпресіонізм із середньоазійським фолкльором у „Проєкті Шовкового Шляху", з американською „кантрі-музикою" нешвільських музикантів в „Апалачійському альбомі", та з джазом у дуеті з Бобі МекФереном. Англійський композитор Джан Ратер в своїх творах переважно релігійного характеру вільно переходить від імпресіонізму до джазу, а відтак до ренесансової мадриґалістики. Відомий ансамбль англійських мадриґалістів „Кингс Синґерс" з Кембриджу включає в свій репертуар твори популярного жанру, переважно джазові. Світової слави флейтист Джеймс Ґолвей часто міняє флейту на просту сопілочку без механізму, а клясичний репертуар – на ірляндський фолкльор.

Сучасна українська музика не стоїть осторонь таких процесів, хоч вони в ній проявляються в традиційно композиторській, радше як в імпровізаційно-виконавській сфері. Винятком є вокальний секстет а-капелля „Піккардійська Терція". Репертуар ансамблю включає авторську музику від мадриґалів до попджазу, та народні пісні в дуже багатому аранжменті, розрахованому на ефектне віртуозне виконання. Оскільки цілковите роз'єднання мистецьких жанрів в якому-небудь суспільстві не сприяє загальному рівневі культури, „Піккардійську Терцію" слід сприймати ще як дуже позитивний чинник у піднесенні рівня масової національної культури.

У постмодерн сучасні українські композитори ввійшли з цілого спектру стилів, від неоромантизму до серіялізму, сонористики та алеаторики. Найвизначніша постать в українському постмодерні, чия творчість виводиться із неоромантизму та фолкльористики, це, без сумніву, Мирослав Скорик. Помимо Скорикових студій з постромантиком віденського хову Людкевичем та соцреалістом Кабалевським, основи його творчої манери радше нагадують Мануеля Де Фалію чи Миколу Колессу. Звичайно, не слід забувати, що в Скорика взаємність між артифіційною та популярною музикою сучасности є дуже помітним елементом, коли в обидвох вищезгаданих майстрів вона фактично відсутня. Під тим оглядом Скорик наближений до Бернштайна, для якого Бродвей був таким же синтетизуючим чинником, як для Скорика фільмова та естрадна музика.

Композитором, діяметрально протилежним Скорикові, є Валентин Сильвестров. Почавши компонувати під егідою постромантика Лятошинського та впливом Шостаковича, Сильвестров радикально перейшов на естетичні позиції европейського авангарду, а згодом створив яскраво індивідуальну синтезу серіялізму та алеаторики з елементами національного мелосу. Помимо заблокованости українського мистецтва в світі, яке триває і після розвалу Радянського Союзу, Сильвестровим дуже зацікавилися молоді американські композитори. Це зацікавлення виникло завдяки високому емоційному тонусові його творів та, мабуть, ще й тому, що його стиль вказує на вихід із ялової естетики перестарілого авангардизму, який знайшов останній притулок, як і вся доґматична педантерія, в кабінетах академії.

До Скорикової стилістичної категорії слід зарахувати Євгена Станковича, учня Лятошинського і Скорика, в якого перетворені неофолкльористичні елементи ще більш важливі, як у Скорика. Володимир Губа, учень Ревуцького, та Леся Дичко – так само самобутні творчі особистості: їхній творчий стиль – це синтеза постромантизму та фолкльористики, яка, помимо деякої консервативности, цілком вільна від шабльованої музичної риторики соцреалізму.

Сучасна Україна багата на майстерних та надхненних композиторів, які вміло оминають Сціллу соцреалістичного кічу та Харибду канонізованого авангардного ґаліматіясу. Насмілюся ствердити, що хронологічна та стилістична інклюзивність їхнього постмодернізму у філософічному аспекті збігається з сентенцією Св. Бернарда зі Клерво, що „бачимо дальше від наших предків, бо ми лише карлики, що стоять на плечах велетнів".

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт бандуриста Юліяна Китастого на користь дітей Чорнобиля

Бандурист Юліян Китастий і Линда Пелеґріно з організаторами концерту Христиною Пашковською і Ларисою Петришин в студії „WKBW–Channel 7".

БАФАЛО, Н. Й. – 22 березня відділ Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) влаштував благодійний концерт в престижному музеї „Ґалерея Албрайт Нокс" з метою придбання фондів на закупівлю апаратури для дитячих лікарень в Україні. Видатний бандурист-віртуоз Юліян Китастий виступив з цікавою програмою, яка включала козацькі думи, лірницькі пісні та сучасні твори різних композиторів. Концерт відбувся в перші дні війни в Іраку, тож беручи під увагу настрій публіки, Ю. Китастий включив до програми пісні з козацької доби та пісню галицьких рекрутів з Першої світової війни.

Концерт був широко розголошений в місцевій пресі, включно з статтею журналістки Еріки Лі Феліцета в журналі „Голос мистецтва" („Art Voice"). У статті „Допомога в формі пісні" йшлося про наслідки Чорнобиля, діяльність ФДДЧ та історичну важливість бандури для українського народу. Українські активісти розповсюдили плякати про концерт у багатьох установах міста, а напередодні концерту Ю. Китастий виступив в телепрограмі „АМ Бафало", з ведучою Линдою Пелеґріно. Того ж дня радіопрограма „WBF–National Public Radio" передала інтерв'ю з Ю. Китастим і з екзекутивним директором – ДДЧ Олександром Кузьмою, переведене журналісткою Джойс Крайчак.

„Ґалерея Албрайт-Нокс" – це один з найстарших і найбільш шанованих музеїв Америки. Перед концертом в ґалереї відбулося прийняття для жертводавців Фонду і перегляд шедеврів Ренуара, Деґа, Ґоґена, Джексона Полака та інших велетнів світового мистецтва. Зібрані фонди будуть призначені на нову програму ФДДЧ – створення нового центру серцевої хірургії у Львові для дітей і немовлят, які родяться в Україні з вадами серця.

На початку концерту віце-президент відділу ФДДЧ в Бафало Лариса Петришин представила Доротею Фуртней, асистентку провідника парляменту стейту Нью-Йорк Пол Токаз, яка відчитала проклямації від стейтового уряду з вітанням на адресу Ю. Китастого.

Юліян Китастий виконав ряд творів з найновішого видання компактного диску „Вітри Чорного моря", студії „Новембер" в Лондоні. Граючи на бандурі, старовинній „полтавській" кобзі та на сопілці, Ю. Китастий зачарував публіку виконанням улюблених творів свого батька Петра Китастого та славного родича св. п. Григорія Китастого, покійного диригента Капелі бандуристів в Дітройті. Після овації молодий кобзар закінчив концерт скромним твором для сопілки „Есперанза" (Надія), який він скомпонував під час концертового турне в українських поселеннях Бразилії. Тонкоголосі звуки сопілки прозвучали як молитва за мир і злагоду в світі.

Концерт 22 березня був один із багатьох виступів Ю. Китастого на користь ФДДЧ. В минулих роках він виступав з Михайлом Андрецем та з Юрієм Фединським в Експериментальному кобзарському тріо і з видатною канадською співачкою Алексис Кохан-Будик в Єйльському та в Гарвардському університетах. Як керівник Ньюйоркської школи бандури, Ю. Китастий часто виступає у багатьох концертних залях Европи та Північної Америки. Зацікавлені у концертах Є. Китастого в своїй Окрузі можуть звернутися до нього телефоном (212) 995-2640 між 12 та 5-ою год. по полудні.

Відділ ФДДЧ у Бафало став одним з найбільш ефективних відділів Фонду в Америці. Під провідництвом Христі Пашковської, Оленки Боднарської-Ґанн та Лариси Петришин-Марусяк відділ влаштував найбільш успішний фестиваль, пов'язаний з експедицією шхуни „Батьківщина" по Великих островах в 2001 році. Крім зібрання великої суми грошей для закупівлі медичного обладнання, відділ влаштував цікаві проєкти, як, наприклад, пересилку дитячих мистецьких праць та малюнків з міста Кенмор до Волинського обласного дитячого медичного центру в Луцьку, де вони прикрашають стіни дитячих відділень.

Від імені управи ФДДЧ Олександер Кузьма подякував всім активістам Округи Бафало, які спричинилися до успіхів концерту Ю. Китастого та інших проєктів, зокрема – Христині Пашковській, Ларисі Петришин, Юрію Грищишинові, Франчесці Касі, Романові Марусякові, Олені Боднарській, Доротеї Фуртней та іншим.

Разом ФДДЧ вислав в Україну 30 літаків і 12 морських контейнерів медичної та гуманітарної допомоги. Вартість цих вантажів обчислена на 49 мільйонів долярів. В травні цього року Фонд висилає ультразвуковий апарат, хірургічну машину для операцій відкритого серця та інші необхідні речі вартістю понад 400 тис. дол. до лікарень в Києві, Рівному, Івано-Франківську, Чернігові та інших містах. Фонд організовує 6-ту крайову медичну конференцію в Києві.

Всі пожертви на ФДДЧ звільнені від податків. Щоб допомогти в розвитку Фонду, можна виписати чек на CCRF, 272 Old Short Hills Road, Short Hills, New Jersey 07078. Тел.: (973) 376-5140. В Бафало можна звернутися до Христини Пашковської на телефон (716) 886-5881.

ФДДЧ

Співала світові Ірина Маланюк

Нова книжка про українську співачку (мецо-сопрано) Іру Маланюк – щось рідкісне, небувале, навіть сенсаційне. Світової слави мисткиню можна порівняти із такою ж славнозвісною, невмирущою сопрано-патріоткою Соломією Крушельницькою. Книжку видало новозасноване „Collegium musicum" старанням Львівського товариства Ріхарда Ваґнера у 2001 році. Книжка має назву „Голос серця" з підзаголовком „Автобіографія співачки". Її написала сама співачка. Видано книжку у Відні 1998 року німецькою мовою, а пізніше у Львові в перекладі Алли Ільницької – українською. За довідникову частину відповідав редактор Богдан Котюк. Книжку видано з великою кількістю цінних світлин, пов'язаних із творчою кар'єрою Ірини.

Подиву гідна кар'єра співачки почалася в Україні, проте розквітла найбільшими успіхами в Західній Европі, сягаючи аж до Південної Америки, головно Аргентини.

Приємно в книжці прочитати „Слово про співачку" патріярха нашої музики, столітнього Миколи Колесси зі Львова. Пригадалась наша остання розмова з ним на концерті в Нью-Йорку, де я сказав: „Поздоровляю, маестро, ви вже Людкевича наздоганяєте!" А він спроквола відповів: „О, Людкевича наздогнати!..". „Ви про творчість, я ж про довголіття!". І ми засміялись... У своїм слові він, пишучи про голос співачки, не забуває згадати і про її красу.

Співачка мені знайома зі спільного навчання у Львівській консерваторії в одного вчителя співу, яким був один із найславніших оперових басів світу українського роду – Адам Дідур. Автор цих рядків був старший досвідом від Іри Маланюк, бо вже успішно виступав у двох операх і ораторіях та на львівському радіо. Проте спільний виступ з Ірою Маланюк теж відбувся в опері Верді „Аїда", про шо, на жаль, немає згадки в цій книжці.

Іра Маланюк

Співачка набула австрійське громадянство, потрібне їй для виїздів до інших країн. Вийшла заміж за австрійця Вальтера Ґольдшміда, що був корепетитором театру в Ґраці. Пізніше другим її чоловіком став швайцарський лікар, професор університету в Цюріху Ернест Бааш.

Із Ґрацу вона перейшла до опери в Цюріху, а звідти – до Мюнхену в 1951 році і дебютує того ж року у світової слави театрі Вагнера в Байройті, в мілянській Ля Скалі. Вона виступає зі співаками світової слави, відомими диригентами, у творах славних композиторів. Світлини багатьох мистців є в цій книжці.

Іра Маланюк згадує про свої успішні українські концерти у США – в Дітройті, Філядельфії, Чикаго. В Нью-Йорку її концерт, на жаль, не відбувся через місцеві фінансові непорозуміння. Після закінчення виступів в опері вона стала вчителькою сольоспіву в Австрії, в Ґраці, де вона розпочала свою світову кар'єру. Декого з її учнів можна почути нині в кращих театрах світу. Остання лазерна платівка, що її Іра Маланюк наспівала з оркестрою Віденської опери, а також з А. Гнатишином – українські пісні, заслуговують на окрему мистецьку критику.

Теодор Терен-Юськів

НА ДОЗВІЛЛІ

ФІЛАТЕЛІЯ

Українська тематика на марках Чехословаччини

Як відомо, у Східній Словаччині живуть українці, тому на марках Чехословаччини і Словаччини присутня українська тематика, що стосується переважно Східньої Словаччини.

17 грудня 1970 року Чехословаччина виспустила марки зі зображеннями українських ікон. Серед них – зображення Христа із церкви св. Косми і Дамяна в українському селі Венеція-Луків (тепер ця ікона зберігається у Словацькій національній ґалереї у Братиславі), ікона із церкви Пречистої Діви Марії в українському селі Міроля, ікона св. Юрія із церкви св. Косми і Дамяна в українському селі Нижня Ялова (теж тепер у Словацькій національній ґалереї), ікона „Прогнання з раю" із церкви св. Дмитра в українському селі Рівне (тепер ікона перебуває в музеї у Бардієві). Друга ікона із цієї церкви „Янгол та святі" прикрашає марку Чехословаччини від 13 березня 1970 року та марку Словаччини від 15 жовтня 2001 року. Ця ікона теж в музеї у Бардієві.

Дві ікони із українських сіл Східньої Словаччини з'явилися на марках Багамських островів. На моє запитання, як сталося, що українські ікони появились на марках островів Тиркс і Кайкос, прийшла відповідь із їхньої амбасади у Вашінґтоні, що ці ілюстрації були у якійсь книжці, але амбасада не знає, у якій саме. Марки ці випущено 26 листопада 1979 року. На одній – ікона св. Миколи із церкви в українському селі Прикра. На другій марці – ікона „Христос-учитель" із церкви св. Луки в українському селі Трочани.

Відомий маляр та графік Орест Дубай народився 15 серпня 1919 року у селі Велика Поляна, повіт Пряшів, студіював мистецтво у Братиславі, від 1967 року був там професором. Два твори О. Дубая є на марках Чехословаччини – „Структури 1961" (1974 р.) та Братислава" (1978 р.).

Художник Дезидерій Милий народився 7 серпня 1906 року у селі Київ, повіт Сабінов, помер 1 вересня 1971 року у Братиславі. На марці Чехословаччини від 27 листопада 1982 року є картина Д. Милого „Наречена" (1943 р.). Тепер вона зберігається у Словацькій національній ґалереї.

З нагоди проголошення блаженним Єпископа Павла Гойдича (1888–1960) Словаччина видала поштівку у 2001 році. Твір відомого американського художника українського походження Енді Варгола (1928–1987) „Королева Нтомбітваля" появився на марці Словаччини 13 листопада 1996 року. Батьки мистця Андрій та Юлія приїхали до США із українського села Микова, повіт Свидник. У селі Меджилябірці, на Пряшівщині, створено музей модерного мистецтва родини Варголів (1992 р.).

Українська церква з села Ладомирів показана на марці Чехословаччини в лютому 1971 році.

Андрій Даріян Сольчаник

Весняне повноводдя

Багата на сніг зима принесла в річки України багато води, у висліді чого рівень води зріс на початку квітня від 30 до 46 сантиметрів. Повенева небезпека існує в ряді населених пунктів Волинської, Вінницької, Дніпропетровської, Миколаївської областей на Дніпрі, Південному Бузі, Малій Терсі, інших річках.

Квітневе повноводдя Дніпра у Києві. Фото: Андрій Хмельковський

Повінь на річці Мокрій Московці у Запоріжжі. Фото УНІАН

Споришева стежка

Приємно холодить спориш босу ногу у спекотний літній день. Теплий та ніжний його дотик у вечірню пору, коли прохолода вкриває темним рядном нагріту за довгий літній день землю. Незбагненно хвилюююче стати до схід сонця босою ногою на вмитий росою спориш. Пружні зелені листочки споришу пустотливо залазять поміж пальцями, лоскочуть шкіру. Йдеш і немов повертаєшся у дитинство.

Ледве земля звільниться від снігу, як на стежках, вигонах, де не може пробитися інша трава, з'являються ніжні пагінці споришу. А вже за тиждень другий радує око зелений килим.

Квітки споришу – дрібненькі, немов би сором'язливі. Але цвіте спориш довго – від травня до вересня біліють суцвіття на суцільному тлі трав'яного килима. З давніх часів використовували невиразний зовні спориш у народній медицині. Ще у дитинстві я переконався у цілющих властивостях споришу. Бувало, коліно чи руку пораниш, пару листочків прикладеш до рани – і подряпина заживає, як на козаку.

Серед тих речей, які творять самобутність етносу, є й споришева стежка. Вона у кожного була своя – схожа й відмінна від інших. Ось спускається вона рівною прямою до великої річки, котра стрімко мчить до моря. Як нестримно біжать до неї хлопчики та дівчатка, щоб якнайшвидше зануритися у прохолодну річкову воду!

А там стежинка кружляє з двору до вишневого садка, де чекає трепетна юнка свого судженого. Таки дочекається, а тоді присядуть вони на траву та забудуть про все на світі, окрім себе.

А ось стежка, котра пролягла до городу. Сходжена-переходжена за довгі роки господарем. В осінню пору можна знайти на ній загублену цибулину чи морквину, а то й пару картоплин. Випав врожай з лантуха, а за щоденними клопотами не було коли господарю нахилитися за ними. А скільки трагедій знала споришева стежка! Тихо, вночі, аби не почули сусіди, виганяли нею подалі від людського ока в роках страшного голоду дбайливі господарі свою годувальницю – корову. І коли доводила стежка до надійної схованки, то мала надію українська родина врятуватися від голоду.

Була і у моєму житті споришева стежка біля дідової хати на селі. Та немає вже діда, і хату давно продали.

Фідель Сухоніс,
Дніпропетровськ

Христос Воскрес!

Радісних та спокійних Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, ЗНАЙОМИМ,
ГОЛОВНОМУ УРЯДОВІ УНСОЮЗУ,
ПРАЦІВНИКАМ, УПРАВАМ ОКРУГ та ВІДДІЛІВ

щиро бажають

СТЕФАН і СВЯТОСЛАВА КАЧАРАЇ з родиною

Всім Членам Головного Уряду, Головам Округ, Управам Відділів та всім членам Українського Народного Союзу, Родині, Приятелям і Знайомим

Веселих та Щасливих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

— бажають —

УЛЯНА і ВОЛОДИМИР ДЯЧУКИ

РАДІСНИХ СВЯТ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

РОДИН, ДРУЗЯМ та ЧИТАЧАМ „СВОБОДИ"

- бажають -

ІРЕНА ЯРОСЕВИЧ з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ

РАДІСНИХ СВЯТ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ,
ГОЛОВНОМУ УРЯДОВІ УНСОЮЗУ,
ГОЛОВАМ ОКРУГ І СЕКРЕТАРЯМ ВІДДІЛІВ
І ЇХ УПРАВАМ

щиро бажає

ХРИСТИНА Є. КОЗАК з родиною

Христос Воскрес!

Веселих та Щасливих Великодніх Свят

Усім моїм близьким і далеким друзям, а зокрема усім читачам О-КИ

зі СВЯТАМИ ВЕЛИКОДНЯ

кличу тепле і щире

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Веселих Свят

ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ

Христос Воскрес!

Веселих та Щасливих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Рідні, Приятелям і Знайомим по обох боках океану

— бажають —

ЛЮБА ЛАПИЧАК-ЛЕСЬКО і МИХАЇЛ ЛЕСЬКО

Радісних та Щасливих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, ГОЛОВНОМУ УРЯДОВІ УНСОЮЗУ,
ГОЛОВАМ ОКРУГ І СЕКРЕТАРЯМ ВІДДІЛІВ ТА ЇХ УПРАВАМ

бажає

РОМА ЛІСОВИЧ з дітьми КІРОЮ та ЛЕСИКОМ МИСКІВ

Радісних Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Рідні, Приятелям і Знайомим

— бажають —

Іванка, Нестор, Дам'ян і Андрій ОЛЕСНИЦЬКІ

Радісних Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Рідні, Приятелям та Знайомим

— бажають —

***д-р МАРКО і д-р ЛЮДМІЛА ОЛЕСНИЦЬКІ
з донями НАТАЛКОЮ і ЄВГЕНІЄЮ
та сином д-ром БОГДАНОМ
з дружиною д-р ГАНУСЕЮ
і донечками ЮЛІАНОЮ і АДРІЯНОЮ***

РАДІСНИХ І
ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

— щиро бажають —

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ, ПАЦІЄНТАМ та ЗНАЙОМИМ

д-р ЛЮБОМИР, ОКСАНА і РОКСОЛЯНА КУЗЬМАКИ

З нагоди Світлого Празника Христового Воскресіння

Екзекутива та Рада Директорів Злученого Українського Американського Допомогового Комітету шле щирий привіт і святочні побажання Ієрархії Українських Церков, нашим добродіям і жертводавцям, членам ЗУАДК-у та всім братам і сестрам у Вільній Україні.

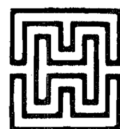
Нехай Всемогучий Господь обдарує всіх щедрими ласками.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК-у

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.

1206 Cottman Avenue, Philadelphia PA 19111
Tel.: (215) 728-1630 • Fax: (215) 728-1631
e-mail:uuarc@bellatlantic.net • web site: www.uuarc.org

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

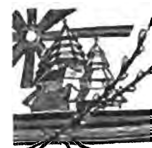
зі святом

ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО

— б а ж а є —

своїм членам і всій українській громаді Північної Америки, України і світу духовного скріплення і Божих благ

НТШ-А щиро вдячне громаді за досьогоднішню підтримку наших видавничих та інших наукових проєктів на терені Америки й України.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

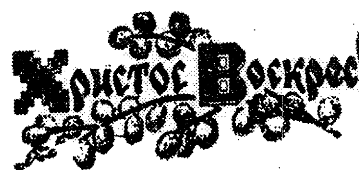
вітає щирим

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВСЕЧЕСНЕ ДУХОВЕНСТВО УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ, УПРАВИ ТА ЧЛЕНСТВО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ВСІХ СВОЇХ ЧЛЕНІВ, ПРИЯТЕЛІВ ТА ЛАСКАВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

2 East 79th Street • New York, NY 10021
(212) 288-8660

З ВОСКРЕСІННЯМ ХРИСТОВИМ

вітаємо

весь український народ в Україні та в діяспорі, всіх наших Членів та Прихильників та

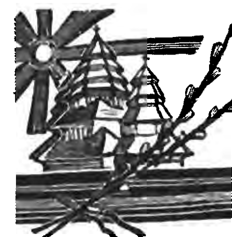
бажаємо їм

Веселих Свят!
Христос Воскрес!

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА

142 Second Avenue
New York, NY 10003
Tel.: (212) 505-1765
Fax: (212) 475-8161

733 15th St. NW Suite 1027
Washington, DC 20005
Tel.: (202) 737-6090
Fax: (202) 737-6091

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

щиро вітає

Ієрархів Українських Церков, Президентів ЗСА й України, а також їхні уряди та весь український нарід на рідних землях і у діяспорі та бажає

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Ukrainian Congress Committee of America
203 Second Avenue
New York, NY 10003

Ukrainian Congress Committee of America
Kyiv, 01001, Ukraine
Muzeynyi Provulok, 8

Ukrainian National Information Service
311 Massachusetts Avenue, NE
Washington, DC 20002

Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку

— бажає —

Веселих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО!

Українській Громаді Нью -Йорку
Всім, що користуються із заль УНДому

140-142 Second Ave., New York, N.Y.
(212) 529-6287

Український Хор „Думка“ в Нью-Йорку

- бажає -

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Дорогому Членству та Українській Громаді і при цій нагоді складає щиру подяку за довголітню підтримку і співпрацю.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

„САМОПОМІЧ“ (Н.ДЖ.) Федеральна Кредитова Кооператива

Щиро вітає своїх членів
та цілу Українсько-Американську Громаду
із

СВЯТОМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ!

CLIFTON (PRINCIPAL) OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
CLIFTON, NJ 07012
(973) 471-0700
FAX: (973) 471-4506

PASSAIC OFFICE	***WHIPPANY OFFICE***	***ELIZABETH OFFICE***
(973) 473-5965	**(973) 560-9585**	**(908) 289-5554**

Toll Free: 1-888-226-5853
www.bankuke.com

SUMA (Yonkers) Federal Credit Union
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА-ЙОНКЕРС, Н. Й.

301 PALISADE AVENUE, YONKERS, NY 10703-2999 TEL.: (914) 965-8560 • FAX: (914) 965-1936
Branch Office: SS PETER & PAUL UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
41 COLLINS AVENUE, SPRING VALLEY, NY 10977 TEL.: (845) 425-2749 • FAX: (845) 425-2749
Branch Office: UKRAINIAN RESEARCH CENTER
39 CLOVELLY ROAD, STAMFORD, CT 06902 TEL.: (203) 969-0498 • FAX: (203) 969-0498

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З нагоди світлого Празника

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

ВІТАЄМО ВСІХ СВОЇХ ЧЛЕНІВ, ПРИЯТЕЛІВ,
УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ
В ЙОНКЕРСІ, СПРИНҐ ВАЛІ, СТЕМФОРДІ
ТА ОКОЛИЦЯХ

БАЖАЄМО УСІМ БАГАТО РАДОСТИ, ЩАСТЯ, УСПІХІВ У ЖИТТІ ТА В ПРАЦІ НА ДОБРО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ДИРЕКЦІЯ, ЧЛЕНИ КОМІСІЙ І ПРАЦІВНИКИ

UKRAINIAN SELFRELIANCE NEW ENGLAND FEDERAL CREDIT UNION

Самопоміч

21SILAS DEANE HIGHWAY, WETHERSFIELD, CT 06109-1238
PHONES: 860-296-4714 • 800-405-4714 FAX: 860-296-3499

Українська Федеральна Кредитова Кооператива „САМОПОМІЧ“ – Нью-Інґланд

вітає
своїх членів і всіх читачів газети зі святом

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Запрошуємо Вас і Вашу родину,
що мешкають в околицях
Нью-Інґланд, завітати до нашої Кредитівки.

Дайте нам нагоду допомогти Вам у Ваших фінансових потребах.

Головна Управа

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „Самопоміч"

З нагоди радісного празника

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

в і т а є

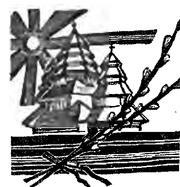
ВІДДІЛИ І ЇХНІХ ЧЛЕНІВ

та пересилає найсердечніші побажання

ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос Воскрес!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

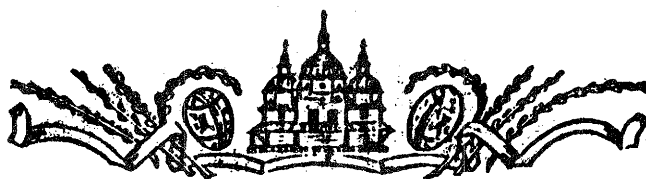
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Головній Управі „Самопоміч",
Дирекції Кредитової Кооперативи
„Самопоміч" в Нью-Йорку, членам Відділу,
учителям Школи Українознавства
при „Самопомочі" в Нью-Йорку

— б а ж а є —

УПРАВА ВІДДІЛУ „САМОПОМІЧ" в Нью-Йорку

Наталія Дума – голова

Дирекція і Службовці
Української Федеральної Кредитової Кооперативи

"САМОПОМІЧ"

Філядельфія – Скрентон – Трентон

бажають всім теперішнім і майбутнім членам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

багато щастя, здоров'я і добробуту. Рівночасно просимо не забувати, що лише у своїй установі Ви можете дістати повну і чесну обслугу, найвищу дивіденду і найнижчі опроцентування на позичках.

Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union

Philadelphia – Scranton – Trenton

www.ukrfcu.com

MAIN OFFICE: 1729 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111 (215) 725-4430
BRANCHES: 910 Henrietta Avenue, Huntingdon Vly., PA 19006 (215) 379-0400
477 Jeremiah Avenue, Trenton, NJ 08610 (609) 656-0802
207 River Street, Olyphant, PA 18447 (570) 487-1947
2307 Brown Street, Philadelphia, PA 19130 (215) 232-3993
1-888-POLTAVA

Христос Воскрес!

Дирекція і Працівники

1-го Українського Федерального Щадничого Банку

„ПЕВНІСТЬ"

З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

В І Т А Ю Т Ь

Українську Церковну Ієрархію в Україні і на чужині, Національно-Державницьке Відродження сучасної України, Молодіжні Організації, Ветеранів Українських Армій, Своїх Членів і всю українську патріотичну громаду.

Наші Бюра і Філії

CHICAGO
936 N. Western Ave.
773-772-4500

CHICAGO
820 N. Western Ave.
773-276-4144

CHICAGO
5670 N. Milwaukee Ave.
773-631-8350

PALATINE
2251 Plum Grove Rd.
847-991-9393

PHILADELPHIA
7918 Bustleton Ave.
215-722-6566

1st Security Federal Savings Bank

Самопоміч

Українсько–Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка "Самопоміч" щиросердечно вітає Вас, зі Святом Воскресіння Христового.

Христос Воскрес!
Воістину Воскрес!

Головне Бюро
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622
773-489-0520

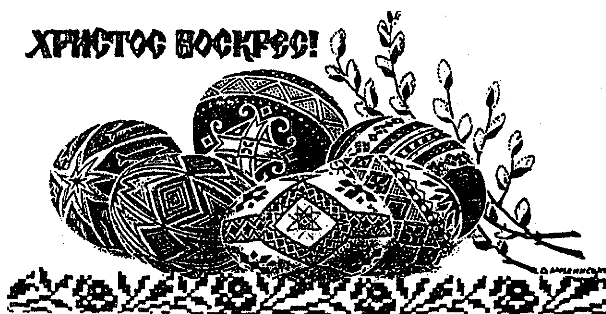
Доступ до конта через Інтернет
Selfreliance.Com

Самопоміч

Українсько–Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

– щиро вітає –

всіх членів, симпатиків та всю українську громаду

у СВІТЛИЙ ДЕНЬ

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

та бажає їм

ЩАСТЯ, РАДОСТИ, ЗДОРОВ'Я і СІМЕЙНОЇ ЗЛАГОДИ

„ХРИСТОС ВОСКРЕС" „ВОІСТИНУ ВОСКРЕС"

РАДА ДИРЕКТОРІВ

Головна Канцелярія:
215 Second Ave., New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-2980

Філії:
35 Main St., South Bound Brook, NJ 08880
Tel.: (732) 469-9085

265 Washington Ave., Carteret, NJ 07008
Tel.: (732) 802-0480

1678 E. 17th St., Brooklyn, NY 11229
Tel.: (718) 376-5057
Toll Free: 1(866) 857-2464

Корпорація МІСТ - це завжди вчасно

Миру, щастя, процвітання, божого благословення, веселих свят та смачної паски бажає своїм клієнтам корпорація "Міст"

Пам'ятаємо, що "Міст" - це завжди вчасна достава пачок з дарунками.
З „Мостом" - в Україну, до святкового столу!
Веселих Свят!

З любов'ю та повагою

Пам'ятаємо: Фірма "Міст" це завжди вчасно

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:

MEEST Corporation Inc.	MEEST-AMERICA	KARPATY Export-Import	MEEST KARPATY	MEEST-CALIFORNIA	MEEST-ALBERTA
97 Six Point Road	609 Commerce Rd.	121 Runnymede Rd.,	2236 W. Chicago Ave.	500 E.Harvard Str.	10834-97 Street
Toronto,ON M8Z 2X3	Linden NJ 07036	Toronto, ON M6S 2Y4	Chicago, IL 60622	Glendale, CA 91205	Edmonton, AB T5H 3M3
Tel.:(416)236-2032	Tel (908) 474-1100	Tel.: (416) 761-9105	Tel.:(773) 489-9225	Tel.:(818)547-4910	Tel (780) 424-1777
1 (800) 361-7345	1 (800) 288-9949	1-800-265-7189	1 (800) 527-7289	1 (800) 617-2545	1-800-518-5558

За агентом у Вашій місцевості дзвоніть безкоштовно 1-800-361-7345

Всіх Українців,

вітають

Сповідники Рідної Української Національної Віри при Святині „Оріяна" в Нью-Йорку,

З ВЕЛИКОДНЕМ СВІТЛА ДАЖБОЖОГО, СВЯТОМ ВЕСНИ, СВЯТОМ ВОСКРЕСІННЯ ЗЕМЛІ І ВОДИ, ВСІЄЇ ПРИРОДИ ДО НОВОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

Хвилююче Воскресіння Природи наповнює все Живе почуттям Радости, яке лунає дзюрчанням струмків, співом пташок, а в людських душах мелодіями Веснянок.

На честь цього свята, ще з перед Трипільських часів, наші предки пекли чудовий високий хліб.

„Дажбоже наш! У хлібові живуть Твоє тепло, і світло небес Твоїх, і дихання землі Твоєї!

Ми хліб святий свій споживаємо, і день наш сущий проминущий і грядущий даруємо Вітчизні нашій..."

А жінки розписуючи чаруючими знаками ячечко, вкладали в них побажання врожаю, приплоду, здоров'я.

Це вони, наші Праматері, творили першу писемність на нашій Планеті!

Слава Дажбогу! Слава Україні-Русі!

Слава борцям за Віру предків рідних! Бо тільки у своїй державі, своя Правда, Воля, Сила і Життя!

Запрошуємо всіх на Великодню службу, яка відбудеться:

13 квітня 7511 р. (2003 р.х.) о 11:30 ранку

у Святині „Оріяна" (Spring Glen, NY)

Бажаючі можуть отримати наше видання *„Самобутня Україна-Русь"*. (www.runvira.org)

Для довідок: **(908) 647-1215 • (203) 929-6040** або **lydia@runvira.org**

КАТАЛОГ КНИЖОК
ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в доларах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Вашик, Петро. Воїн армії Ісуса. Публіцистично-документальна повість. Видавництво Каліфорнія, Сакраменто, 2001 р. М. обкл., стор. 116.	8.00
Вашик, Петро. Зоряні вітрила. Поезії. Рівне-Коннектикат, 2001р. Укр.-англ. мова. М. обкл., стор. 72.	6.00
Весняний Микола. Хитромудрий кіт. Віршована казка. Рівне, 1996 р. М. обкл., кольорові ілюстрації, стор. 125.	8.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпеґ-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. М. обкл. Стор. 72.	8.00
Камінський, Анатоль. На перехідному етапі. „Гласність, перебудова і демократизація на Україні". З передмовою Мирослава Прокопа. Мюнхен, 1990. стор. 624.	12.00
Кошиць, Олександр. Спогади. Київ, видавництво „Рада", 1995 р. Тв. обкл. Стор. 385.	15.00
Міфи давньої Індії. Для старшого шкільного віку. Упорядкування, переказ із гінді, післямова Степана Наливайка. Малюнки Миколи Пшінки. Київ, „Веселка", 1992. Великий формат. Тв. обкл. Стор. 200.	15.00
Незабутні роки (1945-1950). Пам'яткове видання. Комітет колишніх учнів Української Реальної гімназії в Зальцбурзі. Тв. обкл. Нью-Йорк – Чикаго, 1987. Стор. 227	18.00
Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255.	10.00
Слабошпицький Михайло. Українець, який відмовився бути бідним. Київ, видавництво „Рада", 1994 р. М. обкл. Стор. 174.	8.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Танюк Лесь. Монологи. Театр, культура, політика. Харків, „Фоліо", 1994 р. М. обкл. Стор. 383.	12.00
Чос Володимир. Реальна власність. Усмішки. Гумор, сатира, сарказм висвітлює сучасне життя в Україні і спонукає читача до роздумів. Черкаси „Відлуння-плюс", 2000 р. М. обкл. Стор. 56.	2.50
Хмельковський Левко. „Мобілізовані на смерть". Видавництво „Стефанус", 2002 р. Стор. 80.	6.00
Хмельковський Левко. „1937". Книга-документ про репресії комуністичної доби". Видавництво „Стефанус". 2002 р. Стор. 196.	11.00
Акорди. Антологія української лірики від смерті Т. Шевченка. Упорядкував Іван Франко. (Репринтне видання). Київ, „Веселка", 1992р. Тв. обкл. стор. 343.	15.00
Неділко Микола. Альбом-монографія з 60 кольоровими репродукціями. Нью-Йорк – УВАН, 1983 р. Тв. обкл., стор. 182.	15.00

Ціни подані з пересилкою. Мешканці Нью-Джерзі повинні заплатити 6 % стейтового податку.

Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE

2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Пам'яті
СТЕПАНА ЗОЩУКА (1909-2002)

Д-р Степан Зощук, визначний український лікар, народився 9 серпня 1909 р. в Кракові (Польща), в родині поштового урядника. Згодом його батьки переселилися до Коломиї, де він закінчив народну школу та Українську гімназію в 1928 р. Опісля протягом одного року відбував військову службу. В 1931-33 рр. вчився у машинобудівничій школі. Після того 24-літній Степан виїхав до Познаня (Західня Польща), де його прийняли на медичний факультет Познанського університету. Одночасно він займався спортивною медициною на відділі фізичного виховання.

При кінці серпня 1935 р. я вперше зустрівся в Познані зі Степаном, куди я приїхав подаватися на медицину. Я склав іспит зрілости в червні 1935 р. у Філії Української академічної гімназії у Львові й задумував студіювати медицину, але у Львові було це дуже трудно. Львівський університет був тоді дуже шовіністично наставлений до українців, і я не мав надії туди потрапити. Порятунок для мене прийшов на початку липня 1935 р., коли я припадково зустрівся з Мироном Матвійком, моїм недалеким сусідом, який уже один рік був на медицині в Познані. Він мені порадив поїхати до Познаня при кінці серпня і зложити там подання на медичний факультет, мовляв, там нема такого шовінізму до українців, як у Львові. При тому він дав мені адресу свого помешкання в Познані, де також проживав його старший товариш медик Степан Зощук, а він на літо не поїхав до Коломиї, бо мав працю в Анатомічному музеї Познанського університету. Я прийняв пораду мого сусіда Мирона і поїхав до Познаня при кінці серпня. Степан Зощук тепло мене прийняв і був мені помічний у всіх моїх справах у новому місті.

Незабаром я довідався, що на медицину в Познані приїхало аж 12 українців, і всі вони були прийняті. Причиною такого щастя було, мабуть, і те, що в 1935 р. Українська Парляментарна Репрезентація, на чолі з віце-маршалом Польського сойму Василем Мудрим погодилася на нормалізацію з польською владою після довголітньої взаємної незгоди.

Отже, я прожив у Познані 4 роки, аж до кінця червня 1939 р., а зі Степаном Зощуком я завжди утримував теплі стосунки. Він був надзвичайно працьовитим студен том і також був дуже активним в українській студентській громаді та у студентській корпорації „Чорноморе". Під час літніх вакацій він переважно залишався в Познані, бо професор анатомії Стефан Ружицький (1886-1953) організував при університеті один з найкращих музеїв анатомії в Польщі, а Степан Зощук був одним з найкращих мистецьких „рисівників".

В 1939 р. Степан Зощук закінчив два факультети й одержав диплом лікаря та грамоту лікаря зі спорту. Також в 1939 р. він одружився з лікаркою Іриною Прісневською, яка походила з Волині, та закінчила медичні студії в Познані і спеціялізувалася в акушерстві.

В часі Другої Світової війни 1941 р. подружжя Зощуків переїхало до Відня, де обоє працювали в різних лікарнях. В 1941-1951рр. Степан працював хірургом у Другій хірургічній університетській клініці під керівництвом професорів Денка і Г. Зальцера. В 1945 р. він отримав ступінь клінічного асистента, а в 1949 р. докторат і грамоту на спеціялізацію із загальної хірургії та урології. Опісля він працював хірургом у Французькій військовій лікарні в місті Фельдкірх (Австрія), а в 1956 р. виїхав з Австрії і працював в Сирії (Мала Азія) протягом десяти років, в Етіопії (Африка) – 16 років, в Кенії один рік. В Етіопії він був головним хірургом військових з'єднань цісаря Хайле Селассіє І. Згодом він став директором і хірургом лікарні Діре Дава, а під час війни із Сомалією був голоаним хірургом лікарні 3-ої армії Етіопії. Після цієї війни він отримав становище директора лікарні для прокажених у Гамбо.

З 1979 р. працював хірургом у лікарні отців Камілянів у місті Табака (Кенія), а від 1980 р. – хірургом „Літаючих Лікарів" у Найробі. Всі ці інформації я зібрав із життєпису д-ра Павла Пундія в довіднику „Українські Лікарі" з 1994 р.

Після 25-літнього побуту в Африці д-р Степан Зощук повернувся до Европи і тут дальше був активний. Виступав з доповідями на конгресах Українського Лікарського Т-ва, і в різних часописах опублікував понад 50 науково-популярних статтей. Також писав на політичні теми в часописах „Новий Шлях", „Шлях Перемоги" та інших. Опублікував багато статтей із спортивної медицини і про вплив харчування на здоров'я, а в 1985 р. вийшла друком його книжка „Який харч – таке й здоров'я" (344 ст. НТШ). Він цікавився також українською медичною термінологією, про що писав та промовляв. На кінець треба згадати, що д-р Степан Зощук консультував Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого в Римі щодо його здоров'я.

З дружиною Іриною він прожив до 3 вересня 1986 р., коли вона померла в Австрії, а похоронили її на цвинтарі Ґерстгоф у Відні. Останні роки життя провів д-р Степан Зощук в м. Фельдкірх, і там спокійно помер 12 квітня, проживши 92 роки. Похорон відбувся у Відні 24 квітня 2002 р. на цвинтарі Ґерстгоф. Вістку про смерть св. п. д-ра Степана Зощука в діяспорній пресі я не знайшов, а першу інформацію про це отримав від д-ра Олега Горникевича з Відня в серпні 2002 р.

На кінці мого спомину про д-ра Степана Зощука з приводу першої річниці його смерти хочу підкреслити, що це була надзвичайно вартісна й цікава людина, знаменитий лікар, як також визначний український діяч і патріот. Про його довгий та непростий життєвий шлях і його діяльність можна б надрукувати цікаву повчальну біографію для майбутніх поколінь в Україні.

Слава тобі, покійний друже Степане і Вічна тобі пам'ять!

Д-р Осип Оришкевич

Померла д-р Марія Клячко

20 лютого 2003 р. в одному з ньюйоркських шпиталів обірвалось життя подвижниці УКЦеркви д-ра Марії Клячко. Покійна до останнього дня працювала над завершенням оригінальної документальної праці про Митрополита Андрея Шептицького. Треба сподіватись, що написана праця, над якою ще працює Марта Скорупська, побачить світ.

Марія народилася 14 жовтня 1914 року, у селі Божиків, що на Тернопільщині. Батьки Марії Михайло й Олена (з Вітраків) дали її глибоке родинне й релігійне виховання та любов до українського народу. Після закінчення народної школи поступила до учительської семінарії Сестер-василіянок у Львові. На дальші студії, які продовжувала у Бельгії, одержала стипендію від Митрополита Андрея Шептицького.

У 1939 році Марія Клячко виїхала з Бельгії до США відвідати батька і вже не повернулася до Европи, бо почалася Друга світова війна. В США учителювала в Академії св. Василія на Факс Чейсі, у 1941–1943 роках була директором Українського музею у Стемфорді, потім продовжила навчання, і у 1954 році завершила маґістерською працею в Колюмбійському університеті, а в 1962 році здобула докторат з політології і міжнародного права. З того часу займалась науково-дослідною працею при Колюмбійському університеті, брала участь в українсько-громадському житті.

У час, коли українська діяспора жила майже у повній ізоляції від України, у квартирі Марії й Еви Піддубчишин зустрічались визначні особистості з України і української діяспори – науковці, публіцисти, журналісти, богослови, поети, літератори, мистці, політичні і церковні діячі. Порушувались питання української мови, літератури, шістдесятників, Української Православної й Української Католицької Церков і багато інших.

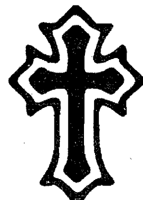
Останні роки свого життя Марія присвятила дослідній праці про Митрополита Андрея Шептицького.

Щира подяка належить проф. Миколі Садницькому з дружиною Діяною і сином Миколою, які в останні роки життя покійної служили своєю допомогою і на прохання Владики Лостена займалися похоронами, Владиці Василеві Лостену, о. Іванові Татарину і о. Петрові Стецюку з Канади, Марті Скорупській, д-рові Мирославу Лабуньці, д-рові Андрієві Кравчуку, Євгенові Стахову, Романові Воронці, Куртові Левіну, Юрієві Кочубею у Києві, Марії Клецор у Монреалі, Ґльорії, яка довгі роки доглядала покійну і багатьом іншим, що були у постійному контакті з Марією.

Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, у похоронному заведенні Яреми відправив Парастас. Прощальне слово виголосили Мирослав Лабунька, автор цих рядків і о. диякон Юрій Малаховський. Заупокійну Святу Літургію, у церкві св. Юра, відправив о. Маріо, ЧСВВ.

Марію похоронено на цвинтарі Святого Духа у Гемптонбурґу, Н. Й. Хай пам'ять про Марію Клячко іде з роду в рід!

Микола Галів

Ділимося сумною вісткою, що 12 березня 2003 р. відійшла у вічність на 77-му році життя наша найдорожча
МАМА, БАБА і ПРАБАБА

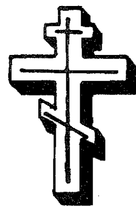
бл. п.

МАРІЯ ГУСАК
з дому БЕБИЧ

У смутку залишила:
доньок – ОЛЮ з чоловіком НОРБЕРТОМ
– АНАСТАЗІЮ з чоловіком АНДРІЄМ
– ГАНЮ з чоловіком ОЛЕГОМ
– ТАНЮ з чоловіком ОЛЬКОМ
– ІРЕНУ з чоловіком РОБЕРТОМ
внуків – УЛЯНУ, НАТАЛКУ, ТАРАСА, ЛІДУ, ХРИСТЮ, ВІРУ, ГАЛЮ, СТЕФАНА, ЕВАНА, АЛЕКСА, НАДІЮ і ТАЇСУ
правнуків – МИКОЛУ і МИХАЙЛА

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ 17 березня 2003 р. на українському цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 7 квітня 2003 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ЯНЮК

з дому ГОРДІЮК

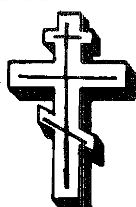
нар. 13 серпня 1909 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 12 квітня 2003 р. в церкві св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у глибокому смутку:

доньку – ГАЛИНУ з чоловіком МИРОНОМ ВОРОБЦЕМ
сина – ВАСИЛЯ з дружиноюл МОТРЕЮ
внуків – МИХАСЯ з дружиною JILL
– МАТВІЯ з дружиною JOANN
– АДАМА, АДРІЯНУ, АНДРІЯ
правнуків – ABIGAIL, GWEN, VIVIAN

Вічна Її пам'ять!

12 квітня 2002 року відійшов від нас
Світлої пам'яти

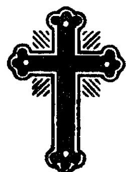
ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ
ШЕВЕЛЬОВ

„Я не умру цілком: єства мого частина
Переживе мене, і від людських сердець
Прийматиму хвалу...“

Горацій. Оди (III, 30)

33-ий Відділ Союзу Українок Америки
ім. Лесі Українки в Клівленді, Огайо
з глибоким жалем повідомляє, що 14 березня 2003
відійшла у вічність

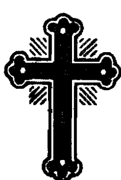

бл. п.

ЕМІЛІЯ (МІЛЯ) РУСИН

членка і колишня довголітня голова нашого Відділу, невтомна працівниця, останньо перша заступниця голови і референтка Стипендійної акції СУА.

Мужеві, доні і дальшій родини Покійної
висловлюємо сердечні співчуття.

З глибоким смутком повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, ТЕТА, ТЕЩА і БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ КОТЕЦЬКА

з дому ЧАПЕЛЬСЬКА

нар. 22 серпня 1917р. у Львові • упок. 23 лютого 2003р.в Zernuvka коло Брна, Чехія

вдова по бл. п.

інж. БОГДАНОВІ КОТЕЦЬКОМУ

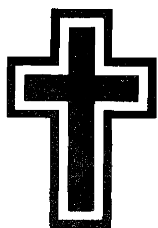
нар. 28 серпня 1910 р. у Лімановій, пов. Новий Санч • упок. 29 травня 2002 р. в Остраві, Чехія

бл. п. Богдан і бл. п. Марія Котецькі поховані в Strancice коло Праги.

В глибокому смутку:

сини – ЮРІЙ з родиною
– РОМАН з родиною
братанка – МАРТА ЧАПЕЛЬСЬКА ЯРИМОВИЧ з родиною
братанок – ЮРІЙ ЧАПЕЛЬСЬКИЙ з родиною
ближча і дальша родина.

Вічна Їм пам'ять!

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО В США
ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 22 березня 2003 р. у Нью-Йорку, на 91-му році багатотрудивого життя померла

бл. п.

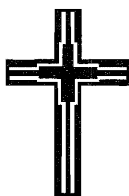
мґр ЕВА ПІДДУБЧИШИН

довголітній і провідний член Українського Патріярхального Товариства, колишня голова Ліги Української Католицької Молоді, колишній секретар УККА, учителька, журналіст-редактор, науковий дослідник, релігійно-церковний і громадський діяч. Співавтор з д-р Марією Клячко унікально-документальної праці про життєвий шлях Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Автор низки статтей і науково-дослідних праць.

24 березня 2003 р. о. парох церкви св. Юра Пилип Сандрик, ЧСВВ у похоронному заведенні Петра Яреми відправив Парастас, а у вівторок, 25 березня Заупокійну Службу Божу. Тлінні останки Покійної похоронено на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Її пам'ять!

КРАЙОВА УПРАВА УПТ В США
Управа Відділу УПТ в Нью-Йорку

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 17 січня 2003 р. відійшла у вічність на 85-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АННА ДЕНЕКА

ПОХОРОН відбувся 20 січня 2003 р. на українському цвинтарі св. Духа.

Наша щира подяка о. Максимові Кобасюку, парохові церкви св. Володимира в Гемпстеді, отцям і братам монастиря св. Йосафата в Ґлен Кові за похоронні відправи і молитви. Отцю Ярославу за похорон і останнє слово на цвинтарі.

Дякуємо п. Катерині Мицьо за слово про Покійну під час Панахиди.

Велике спасибі рідним, приятелям – усім за слова співчуття, за пожертви на Заупокійні Служби Божі, за грошові пожертви, які були зложені замість квітів на монастир у Ґлен Кові, та на церкву в Острому Барді, з якою Покійна була активно зв'язана на протязі 34-ох років.

Ми щиро вдячні всім, які взяли участь у Службах Божих з Панахидами, які відбулися в каплиці оо. Василіян в Ґлен Кові, в церкві св. Володимира в Гемпстеді, та в Острому Барді (Польща) у 40-ий день її смерти.

Залишені у смутку:

доньки – ЯРОСЛАВА ЩЕРБА і ІРЕНА ТРОЯНОВСЬКА з родинами.

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)

Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)

Restrictions Apply

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Investment Manager
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036. Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to:
Single Ukrainians
P.O. Box 24733,Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

16.9 ¢/min
Call UKRAINE
Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 10.9 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

„СВІТАНОК"
Музика на всі оказії
• Фестивалі • Весілля • Забави
(518) 859-9329 Петро
www.cbitahok.com

BERKUT LOGISTICS, INC.
Перевозка будівельних матеріялів (каміння, цегла, шідрак, lime stone) у різні штати Америки. Free call:
866 324-5353 • 812 824-5550
Fax: 812 824-5577
e-maill: Berkutinc@msn.com

Ремонтуємо і переробляємо хати, помешкання, півниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: **(201) 437-3227**
(646) 279-1910
Тарас

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY — FAST GUARANTEED DELIVERY — ШВИДКА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА — Export-Import

KARPATY

KARPATY TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ протягом 2-7 днів

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські доляри

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 1-800-265-7189 Fax (416) 761-1662

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca